

TOP-locatie Termunterzijl

NL.IMRO.0010.11BP9948PK-

VG01

Grontmij Nederland B.V.
Groningen, 14 augustus 2014

Verantwoording

Titel : TOP-locatie Termunterzijl
Subtitel : NL.IMRO.0010.11BP9948PK-VG01
Projectnummer : 316548
Referentienummer :
Revisie :
Datum : 14 augustus 2014

Auteur(s) : A. Gooijert-Fokkinga, drs. A. Luinenburg
E-mail adres : antje.gooijert@grontmij.nl

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Stationsplein 12
9401 LB Assen
Postbus 29
9400 AA Assen
T +31 592 33 88 99
F +31 592 33 06 67
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding en doel.....	6
1.2	Het plangebied.....	6
1.3	Inhoud van de toelichting.....	7
2	Huidige situatie.....	8
2.1	Huidige situatie en ruimtelijk-functionele karakteristiek.....	8
2.2	Planologische situatie.....	9
3	Beleidskader	11
3.1	Rijksbeleid.....	11
3.1.1	Structuurvisie Infrastructuur en ruimte	11
3.1.2	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening	11
3.1.3	Derde Nota Waddenzee	12
3.2	Provinciaal beleid	12
3.2.1	Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013.....	12
3.3	Regionaal beleid	15
3.3.1	Landschapsontwikkelingsplan	15
3.4	Gemeentelijk beleid.....	15
3.5	Conclusies	16
4	Planbeschrijving	17
4.1	Inleiding	17
4.2	Uitgangspunten ontwerp TOP's Kiek over Diek.....	17
4.3	Ontwerp TOP-object.....	17
4.4	Informatievoorziening	19
4.5	Opzet TOP Termunterzijl.....	19
5	Effecten op de omgeving en randvoorwaarden	22
5.1	Water	22
5.1.1	Hydrologische situatie	22
5.1.2	Uitgangspunten en randvoorwaarden	22
5.1.3	Advies en juridische vertaling	24
5.2	Bodem	25
5.3	Ecologie.....	26
5.3.1	Passende Beoordeling Natuurbeschermingswet	26
5.3.2	Quickscan Flora- en faunawet	26
5.4	Cultuurhistorie en archeologie	29
5.4.1	Cultuurhistorie	29
5.4.2	Archeologie	29
5.5	Verkeer	30
5.6	Geluid	31
5.7	Luchtkwaliteit	31
5.8	Externe veiligheid.....	32
6	Planuitgangspunten.....	35
6.1	Opzet plan.....	35

6.1.1	Inleiding	35
6.1.2	Verbeelding.....	35
6.1.3	Regels	35
6.1.4	Toelichting.....	35
6.2	Artikelsgewijze toelichting.....	36
7	Uitvoerbaarheid.....	40
7.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	40
7.2	Grondexploitatie en economische uitvoerbaarheid.....	40
Bijlage 1	Aanwijzing beschermd dorpsgezicht	
Bijlage 2	Vooronderzoek NEN 5725	
Bijlage 3	Quickscan TOP's Westpolder, Hoogwatum en Termunterzijl	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Het waddenfondsproject Kiek over Diek maakt de realisatie van een fietspad mogelijk, op en over de zeedijk van Groningen. Een route van 90 kilometer die het meest westelijke punt van Groningen, Lauwersoog, verbindt met het meest oostelijke punt: Nieuw Statenzijl. Het project Kiek over Diek is een samenwerking tussen de provincie Groningen, de vier kustgemeenten De Marne, Eemsmond, Delfzijl en Oldambt en de beide waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's.

De route is geen doel op zich, maar een middel om meer mensen naar dit onbekende landschap te trekken. Daarmee wordt de route een aanjager van ontwikkelingen en zo hoopt de provincie dat op tal van plekken recreatieve voorzieningen komen. Een unieke route, waar fietsers, en ook wandelaars, kunnen genieten van uitzichten over de gescheiden werelden van de buitendijkse kwelders en het binnendijks gevormde land. Onderweg van Lauwersoog naar Nieuw Statenzijl komen fietsers dorpen en haventjes tegen met verschillende attractiepunten. Maar er zijn onderweg ook vogelkijkposten, kunstobjecten en bezoekerscentra te vinden die de fietsers een beeld van de kust en het achterland geven.

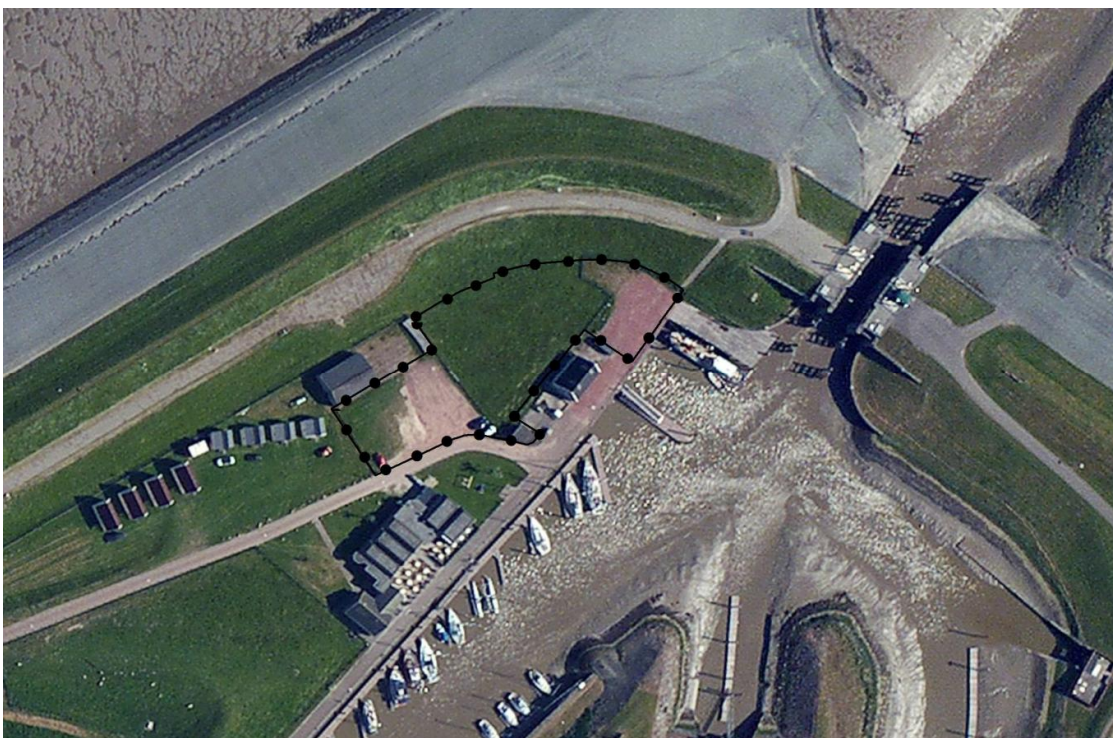
Op tien punten, gelijkmatig verdeeld over het traject, wordt de route voorzien van transecten. Dit zijn doorsteken naar het achterland, waar aangesloten wordt op bestaande fietsroutes en het fietsknooppuntennetwerk van Groningen. Dit maakt allerlei rondjes en lussen door het Groningse kustgebied mogelijk.

De knooppunten waar de transecten van de doorgaande route aftakken, worden ingericht als toeristisch overstappunt (TOP) met basale recreatieve voorzieningen. De TOP is een plaats waar bezoekers kunnen overstappen van bijvoorbeeld hun auto op de fiets. Het is een locatie om te parkeren met bescheiden voorzieningen. Een van deze TOP's wordt gerealiseerd in Termunterzijl.

Het geldende bestemmingsplan "Termunten-Termunterzijl-Borgsweer" van de gemeente Delfzijl biedt geen ruimte op de beoogde locatie voor het realiseren van een TOP. Dit bestemmingsplan maakt de realisatie van de TOP mogelijk in het plangebied.

1.2 Het plangebied

De TOP wordt gerealiseerd op het braakliggende terrein tussen de jachthaven en de zeedijk van Termunterzijl. Het plangebied is gelegen aan de Diekstok. Het plangebied is aangeduid op de figuur 1.1.

Figuur 1.1: Begrenzing plangebied)

1.3 Inhoud van de toelichting

In hoofdstuk twee van deze toelichting is aandacht besteed aan de huidige situatie. In hoofdstuk drie is een beschrijving van het voor dit bestemmingsplan relevante beleid van rijk, provincie, regio en gemeente opgenomen. Hoofdstuk vier bevat een planbeschrijving van de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk vijf wordt ingegaan op de relevante omgevingsaspecten en in hoofdstuk zes vindt de vertaling naar de regels en de verbeelding plaats. Tot slot komen in hoofdstuk zeven de economische- en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan de orde.

2 Huidige situatie

2.1 Huidige situatie en ruimtelijk-functionele karakteristiek

Huidige situatie

Het plangebied is bereikbaar via de Diekstok. Het plangebied is in de huidige situatie ingericht als een deel van het haven terrein. De locatie grenst aan een veld met trekkershutten (west), een restaurant (zuid), de haven (zuidoost) en de waddendijk (noordoost en noord). Tevens is op de locatie een loods aanwezig met daarvoor rails en schotbalken, een met puin verhard terrein, een winkel en een braakliggend grasland.

Het plangebied is in de huidige situatie een onbestemd terrein waar vandaan weliswaar visueel contact met de dijk en de omliggende waterstaatkundige werken is maar een nadrukkelijke relatie met de aangrenzende haven ontbreekt. Het terrein is deels verhard met gravel en bestaat voor het overige deel uit grasland. Het verharde deel heeft in de huidige situatie ook al een parkeerfunctie voor het nabijgelegen café restaurant en de supermarkt. Figuur 4.5 toont de huidige situatie.

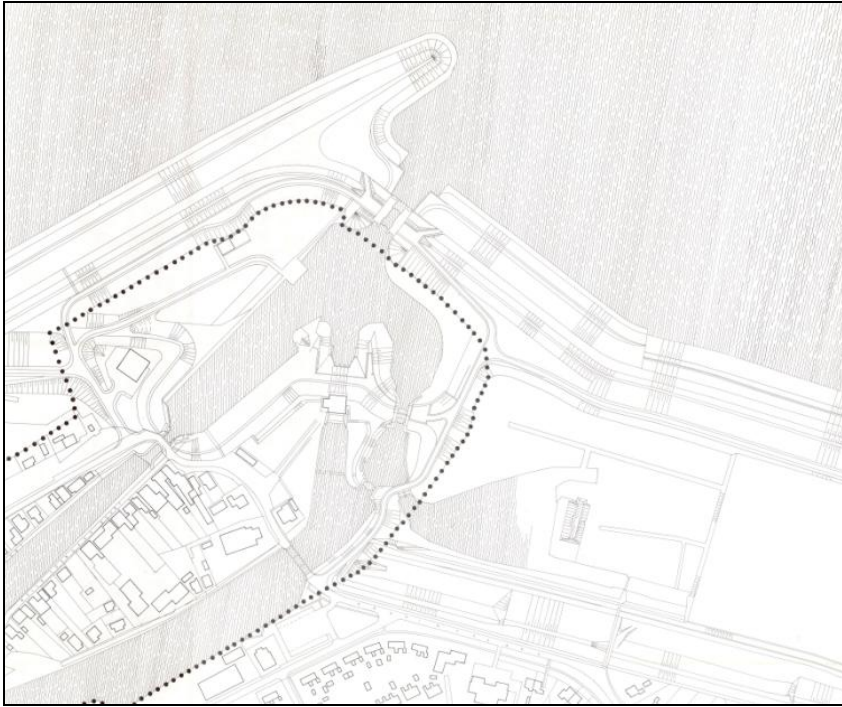

Figuur 4.5: Huidige situatie planlocatie

Ruimtelijk-functionele karakteristiek

In de ruimtelijke opbouw van het huidige Termunterzijl is de typerende historische ontwikkeling van het zijldorp duidelijk herkenbaar. De ruimtelijke structuur wordt in hoofdzaak bepaald door het Zijldiep met bebouwing aan weerszijden, de 19^e eeuwse omgraving en de dijk met sluiswerken en gemaal. De ruimte langs het Zijldiep vormt hierin het ruimtelijke en functionele hoofdelement, met als belangrijk accent de monumentale 18^e eeuwse sluis, de zijl, in de dijk.

In de kenmerkende zijldorpstructuur, in samenhang met het monumentale sluizencomplex en jongere waterstaatkundige werken is de historische ontwikkeling nog geheel herkenbaar. Het geheel vertegenwoordigt een zodanig cultuurhistorische waarde, dat het op 27 september 1991 is aangewezen als beschermd dorpsgezicht in de zin van de Monumentenwet 1988, zie figuur 2.1. Het aanwijsbesluit is opgenomen in bijlage 1.

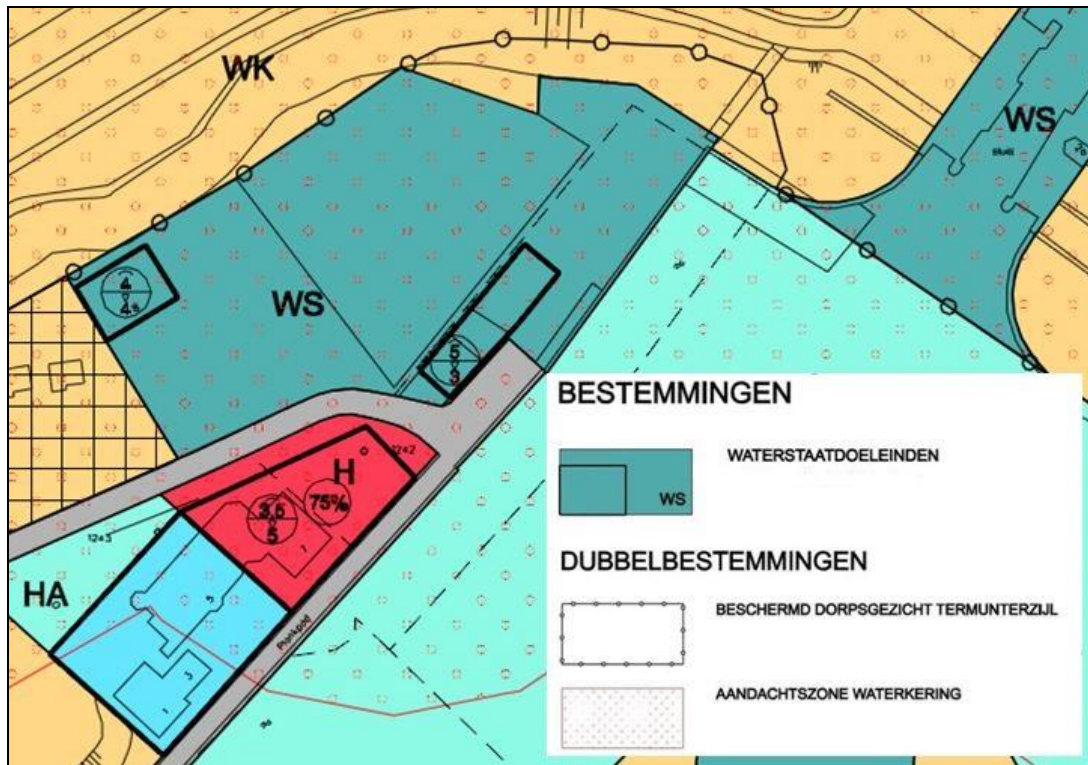
Figuur 2.1: Begrenzingskaart aanwijzing beschermd dorpsgezicht.

Het plangebied bevindt zich ten noorden van de oude sluis. De belangrijkste hoofdkarakteristieken zijn voor dit gebied de openheid van het gebied met de daarin verspreid liggende waterstaatkundige werken van de 19^e en 20^e eeuw. Binnen dit open gebied bevindt zich de binnenhaven dat een besloten karakter heeft. Vanaf het plangebied is vanwege het dijklichaam geen visuele relatie aanwezig met het Zijldiep.

2.2 Planologische situatie

Voor het plangebied is het bestemmingsplan "Termunten-Termunterzijl-Borgsweer" vigerend. Dit plan is vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Delfzijl op 6 september 2007 en goedgekeurd door gedeputeerde staten van de provincie Groningen op 15 april 2008.

Het plangebied heeft als vigerende bestemming "Waterstaattoeleinden" en heeft als dubbelbestemmingen "Aandachtszone waterkering" en "Beschermd Dorpsgezicht Termunterzijl". Een fragment van de plankaart van het geldende bestemmingsplan "Termunten-Termunterzijl-Borgsweer" is opgenomen in figuur 2.2.

Figuur 2.2: Fragment plankaart bestemmingsplan "Termunten-Termunterzijl-Borgsweer".

Het vigerende bestemmingsplan biedt op de beoogde locatie geen ruimte voor het realiseren van een TOP.

3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 *Structuurvisie Infrastructuur en ruimte*

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft een integraal kader voor het ruimtelijk beleid en mobiliteitsbeleid op rijksniveau. Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Bij deze aanpak hanteert het Rijk een filosofie die uitgaat van vertrouwen, heldere verantwoordelijkheden, eenvoudige regels en een selectieve rijksbetrokkenheid. De structuurvisie is op 13 maart 2012 vastgesteld en heeft de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit vervangen.

Tot 2028 heeft het kabinet in de SVIR de volgende drie Rijksdoelen geformuleerd:

- de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
- de bereikbaarheid verbeteren;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met natuurlijk en cultuurhistorische waarden.

'Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten' is als nationaal belang geformuleerd. Het Rijk is verantwoordelijk voor het cultureel en natuurlijk UNESCO-werelderfgoed (inclusief de voorlopige lijst), kenmerkende stads- en dorpsgezichten, rijksmonumenten en cultuurhistorische waarden in of op de zeebodem. Termunterzijl is aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Het plangebied valt binnen dit van rijkswege aangemerkte beschermde dorpsgezicht.

3.1.2 *Besluit algemene regels ruimtelijke ordening*

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. Het Barro stelt regels omtrent de 13 aangewezen nationale belangen zoals genoemd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Deze 13 nationale belangen zijn:

1. Rijksvaarwegen
2. Mainportontwikkeling Rotterdam
3. Kustfundament
4. Grote rivieren
5. Waddenzee en waddengebied
6. Defensie
7. Hoofdwegen en hoofdspoorwegen
8. Elektriciteitsvoorziening
9. Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen
10. Ecologische hoofdstructuur
11. Primaire waterkeringen buiten het kustfundament
12. IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte)
13. Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

Het bestemmingsplan 'TOP-locatie Termunterzijl' raakt een van deze rijksbelangen. De gronden van het plangebied hebben de functie van primaire waterkering buiten het kustfundament. Voor deze gronden kan een bestemmingsplan worden vastgesteld dat een wijziging inhoudt ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan voor zover bij de verwezelijking daarvan geen belemmeringen kunnen ontstaan voor het onderhoud, de veiligheid, de instandhouding of de versterking van de primaire waterkering.

Tevens ligt het plangebied in het waddengebied. Als een bestemmingsplan nieuwe bebouwing mogelijk maakt wat een significant gevolg kan hebben voor de landschappelijke of historische kwaliteiten van de Waddenzee moet een beoordeling worden gemaakt van de gevolgen voor die kwaliteiten van het gebied.

De realisatie van de TOP-locatie Termunterzijl heeft echter geen significante gevolgen voor de landschappelijke kwaliteiten van het gebied en de kwaliteiten die als cultuurhistorisch voor de Waddenzee worden aangemerkt.

3.1.3 *Derde Nota Waddenzee*

Bij het beleidskader is voorts te noemen de *Derde Nota Waddenzee* (deel 4, pkb, november 2007), alhoewel het plangebied zelf niet binnen het pkb-gebied valt.

In deze nota wordt het rijksbeleid voor de Waddenzee voor de komende tien jaar vastgelegd. Dit beleid is gericht op de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en behoud van het unieke open landschap.

In de *Derde Nota Waddenzee* beschrijft het Rijk het beleid voor de Waddenzee, onder meer op het gebied van natuurbescherming, ruimtelijke ordening, milieu en water, in onderlinge samenhang. Via andere rijksnota's en provinciale en gemeentelijke ruimtelijke plannen vindt dit beleid zijn weg. De hoofddoelstelling van de pkb *Derde Nota Waddenzee* is de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap. Binnen deze hoofddoelstelling zijn er doelen op het gebied van veiligheid tegen overstromingen vanuit zee, de bereikbaarheid van havens en de eilanden, en de economische ontwikkeling en bescherming van de in de bodem aanwezige archeologische waarden.

Het kabinet streeft naar een offensieve en ontwikkelingsgerichte benadering van de Waddenzee. Het ontwikkelingsperspectief beschrijft de hoofdlijnen die het kabinet voorstaat voor de ontwikkeling van de Waddenzee op de lange termijn tot 2030. Het geeft uitdrukking aan het streven naar duurzame ontwikkeling van het gebied, zowel op ecologisch als op sociaal-economisch en toeristisch-recreatief terrein.

De *Derde Nota Waddenzee* is verwerkt in de Barro (het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening), zoals dat hiervoor is genoemd.

3.2 **Provinciaal beleid**

3.2.1 *Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013*

Basis voor het provinciale ruimtelijke beleid wordt gevormd door het Provinciaal Omgevingsplan 2009 - 2013, alsmede door de Omgevingsverordening Groningen 2009. Provinciale Staten hebben deze beleidsstukken op 17 juni 2009 vastgesteld.

In het POP staat het omgevingsbeleid van de provincie op het gebied van milieu, verkeer en vervoer, water en ruimtelijke ordening. Belangrijke onderwerpen zijn de bescherming van de karakteristieken van het Groninger landschap, ruimte voor ontwikkeling, leefbaarheid op het platteland en duurzame energie.

De Omgevingsverordening Provincie Groningen 2009 is gelijktijdig met het POP vastgesteld. Hiermee wordt beoogd de in het POP opgenomen doelstellingen de komende jaren te verwezenlijken. De in de verordening opgenomen regels sluiten aan op het POP.

Inzet van het POP is om de bestaande kwaliteiten te versterken door enerzijds efficiënt ruimtegebruik en anderzijds door in plannen rekening te houden met aspecten als water, infrastructuur, natuurwaarden, bodem en cultuurhistorie.

Naast het algemene beleid per thema, bestaat het POP uit een aantal regioperspectieven. Een uitsnede uit de kaart met landschapstyperingen en de begrenzing van de deelgebieden is in de figuur 3.1 opgenomen.

Figuur 3.1: Uitsnede landschapstypen en deelgebieden.

De provincie streeft naar een goed ingericht en verzorgd landschap, met duurzaam behoud van de kernkarakteristieken van de verschillende landschapstypen. Het plangebied ligt in het wierdenlandschap. Volgens het POP zijn de te beschermen karakteristieken van het wierdenlandschap in de Eemsdelta:

- wierden (dorpen);
- karakteristieke waterlopen;
- bebouwing (monumentale boerderij(erv)en);
- oorspronkelijk verkavelingspatroon.

Bij nieuwe ingrepen in het landschap moet het streekeigen karakter van het gebied als vertrekpunt genomen worden. Het Landschapsontwikkelingsplan Noord-Groningen is voor de provincie een belangrijke basis voor de invulling van het landschapsbeleid.

Waterkeringszone

De TOP-locatie Termunterzijl valt binnen de in de Omgevingsverordening Provincie Groningen aangemerkte waterkeringszone. Om in deze zone activiteiten te voorkomen die onomkeerbare ruimtelijke ontwikkelingen met zich meebrengen en/of de stabiliteit van de waterkering kunnen aantasten, moeten de waterkeringszone en de bijbehorende beperkingen in bestemmingsplannen worden vastgelegd. De waterschappen leggen in hun verordening (de keur) de beheersaspecten (gebods- en verbodsbepalingen) vast die betrekking hebben op de veiligheid van de kerings.

Op de 'Water' kaart behorende bij de omgevingsverordening is een schematische weergave aangegeven van de waterkeringszone, zie figuur 3.2.

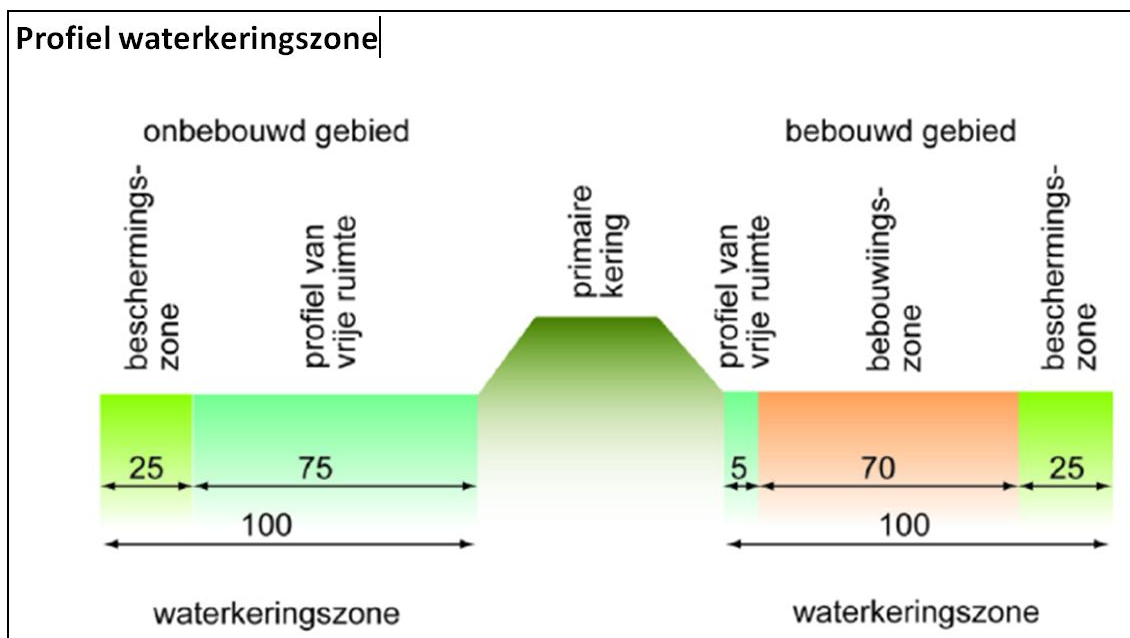

Figuur 3.2: Uitsnede Kaart 3 Water, Omgevingsverordening Provincie Groningen 2009.

De waterkeringszone is aan weerszijden van de zeedijk 100 meter breed. De waterkeringszone bestaat in bebouwd gebied uit de volgende onderdelen:

- profiel van vrije ruimte (5 meter);
- bebouwingszone (70 meter);
- beschermingszone (25 meter).

Figuur 3.3. toont een schematische weergave van het waterkeringbeleid.

Figuur 3.3: Waterkeringszones (bron: Provinciale Omgevingsverordening)

Voor het 'profiel van vrije ruimte' geldt een 'nee, tenzij benadering'. Binnen het profiel van vrije ruimte moet in een bestemmingsplan een verbod te worden opgenomen voor de oprichting van nieuwe gebouwen en bouwwerken. Er mag alleen worden gebouwd als er een zwaar maat-

schappelijk belang in het geding is en als de activiteit redelijkerwijs niet elders kan plaatsvinden. Maatwerk is mogelijk waarbij overleg met het Waterschap is gewenst.

In de bebouwingszone geldt het 'ja, mits'-principe. Hier is een kwalitatieve impuls mogelijk door inbreiding, transformatie of meervoudig ruimtegebruik onder voorwaarden. De voorwaarden die aan nieuwbouw en uitbreiding van bestaande bebouwing worden gesteld, zijn gericht op het voorkomen van onomkeerbare ontwikkelingen die nadelig kunnen zijn voor toekomstige aanpassingen van de primaire waterkeringen. Ook hier is maatwerk mogelijk waarbij ook overleg met het Waterschap is gewenst.

De beschermingszone strekt zich aan weerszijden van de waterkering tot 100 m vanaf de waterkering uit. In de beschermingszone is het mogelijk onder voorwaarden mogelijk activiteiten te ontplooiën die in principe krachtens de Keur verboden zijn. Binnen de beschermingszone is nieuwbouw van gebouwen of constructies mogelijk onder de strikte voorwaarde dat de bebouwing op kosten van de initiatiefnemer wordt verwijderd als de gronden nodig zijn voor dijkversterkingen.

Het plangebied bevindt zich in de bebouwingszone.

Toeristisch- en recreatieve routestructuren

Om de ontwikkeling van recreatie en toerisme te stimuleren acht de provincie het van belang dat de provincie is ontsloten door goede routestructuren, met name voor wandelaars, fietsers en watersporters.

De provincie richt zich op het oplossen van knelpunten in het Groningse deel van landelijke routestructuren voor wandelen, fietsen en varen. Verder zoekt ze naar mogelijkheden om de provinciale routestructuren uit te breiden en te vernieuwen. De provincie ziet veel mogelijkheden voor wandel- en fietsroutes.

3.3 Regionaal beleid

3.3.1 Landschapsontwikkelingsplan

Het regionaal beleid aangaande het landschap wordt gevormd door het Landschapsontwikkelingsplan Noord-Groningen (maart 2006). Het LOP wordt vooral gezien als een uitvoeringsplan, terwijl de visie als (landschappelijke) basis voor bestemmingsplannen, waterbeheersplannen en welstandsplannen wordt gezien.

Eén van de belangrijkste uitgangspunten van het LOP is dat de eigen karakteristieken van de verschillende landschapstypen moeten worden versterkt. Hiermee worden de kenmerkende kwaliteiten van het Groninger landschap beter zichtbaar, wordt de ontstaansgeschiedenis afleesbaar en blijft het Groninger land een afwisselend en rijk landschap.

Daarnaast is het verbeteren van de toegankelijkheid van het landschap een belangrijk uitgangspunt. Er bestaat een grote behoefte aan wandel- en fietsmogelijkheden, zowel voor de bewoners van het landschap zelf als voor de bezoekende toerist.

3.4 Gemeentelijk beleid

In de raadsvergadering van mei 2012 is de Beleidsnota Toerisme 2012-2016 vastgesteld. De beleidsnota geeft aan hoe de gemeente het toerisme de komende vijf (tot tien) jaar wil versterken en dient als leidraad bij toekomstige toeristische ontwikkelingen. Een van de vijf speerpunten voor de komende jaren is om meer te doen met cultuur, historie en erfgoed, vooral in het kader van plattelandstoerisme.

Het Uitvoeringsprogramma Cultuur & Toerisme, april 2013, is gebaseerd op de speerpunten uit de Beleidsnotitie Toerisme en de actiepunten uit de cultuurnota Cultuur aan de Kust (vastgesteld november 2009).

Het streefbeeld voor Termunten/Termunterzijl is dat de dorpen verder uitgroeien tot toeristisch knooppunt van varen, fietsen en wandelen. Dit gecombineerd met een camping, camperplaatsen, vakantiewoningen, hotel, een levendige passantenhaven, een gemaal- en visserijmuseum, een paar winkels en horeca.

In zowel de beleidsnota als het uitvoeringsprogramma wordt de aanleg van een toeristisch overstappunt in Termunterzijl als concreet project benoemd.

3.5 Conclusies

Het plan voor de realisatie van een TOP bij Termunterzijl past binnen het rijksbeleid mits er geen belemmeringen kunnen ontstaan voor het onderhoud, de veiligheid, de instandhouding of de versterking van de primaire waterkering. Bovendien heeft de realisatie geen significante gevolgen heeft voor de landschappelijke kwaliteiten van het gebied en de kwaliteiten die door het rijk als cultuurhistorisch voor de Waddenzee worden aangemerkt. Binnen het provinciale beleid geldt dat een de realisatie van de TOP-locatie Termunterzijl mogelijk is mits het geen onomkeerbare ontwikkeling is die nadelig kan zijn voor toekomstige aanpassingen van de primaire waterkering. Hierover is overleg met het Waterschap gewenst.

Voor het bepalen van de exacte locatie van de TOP is overleg gepleegd met het waterschap Hunze en Aa's en de gemeente. Samen met deze partijen is de uiteindelijke locatie bepaald. Hierbij is rekening gehouden met een eventuele dijkverzwaring in de toekomst. Tevens zijn de te nemen inrichtingsmaatregelen niet onomkeerbaar en vormen vanwege de geringe ontgravingdiepte geen gevaar voor de stabiliteit van de waterkering. De parkeerplaatsen en ook het TOP-object zelf zijn, indien nodig, eenvoudig te verwijderen of te verplaatsen.

Verder sluit het plan naadloos aan bij het provinciale beleid dat is verwoord in het Provinciaal Omgevingsplan en de Omgevingsverordening Groningen. Het plan maakt mede mogelijk dat de provincie aantrekkelijker en beter ontsloten wordt voor met name fietsers en wandelaars.

Tevens streeft de provincie naar een goed ingericht en verzorgd landschap, met duurzaam behoud van de kernkarakteristieken van de verschillende landschapstypen. Bij het ontwerp van de TOP is, vanwege de ligging binnen het beschermde stads- en dorpsgezicht, gekozen voor een bescheiden en ingetogen inrichting passend bij de cultuurhistorische waarde de locatie. Hiermee verandert het plangebied van een locatie zonder ruimtelijke kwaliteiten in een gebied dat het stenige karakter van de havenkade versterkt.

Door de realisatie van de TOP wordt de toegankelijkheid van het landschap voor zowel de bewoners uit de omgeving als voor de bezoekende toerist verbeterd. Dit sluit aan bij de visie van het Landschapsontwikkelingsplan Noord-Groningen.

Ten slotte past het plan naadloos in de wensen die de gemeente Delfzijl heeft voor deze locatie. In de Beleidsnota Toerisme 2012-2016 en het daaruit voortvloeiende Uitvoeringsprogramma Cultuur & Toerisme, zijn de plannen van het project Kiek over Diek één op één opgenomen.

4 Planbeschrijving

4.1 Inleiding

Toeristische overstappunten komen op diverse plekken in Nederland voor en zijn herkenbare plekken/objecten voor toeristen en recreanten, om vanaf die plek een toeristische route op te starten. Een toeristisch overstappunt (TOP) kenmerkt zich door de volgende elementen:

- een van afstand zichtbaar en herkenbaar object;
- een informatiepaneel;
- een fietsparkeersysteem;
- enkele zitelementen (facultatief);
- een afvalbak (facultatief);
- een handwijzer (facultatief);

Verder is het van belang dat er bij de TOP parkeermogelijkheid aanwezig is.

4.2 Uitgangspunten ontwerp TOP's Kiek over Diek

Uitgangspunten voor het ontwerp van de TOP's langs de route van Kiek over Diek zijn:

- sterk;
- functioneel;
- duurzaam;
- makkelijk in onderhoud;
- passend bij functie: goed berijdbaar en beloopbaar;
- passend bij omgeving: aansluiten bij Noord-Gronings karakter en waddenzeedijk.

Voor de TOP-locaties langs de Waddendijk is gekozen voor een afgeleide variant van de bestaande TOP's in noord en oost Nederland. Het grondoppervlak met daarop de basiselementen heeft de vorm van een basaltblok en is zeskantig. Er staat een kegelvormig object van 4,5 meter hoog met een vaantje in de top in het midden. Vormgeving en materiaal gebruik is weliswaar anders dan bij de bestaande TOP's, maar de grondvormen en elementen sluiten er naadloos bij aan, zodat voor de recreant duidelijk is dat het hier een TOP betreft.

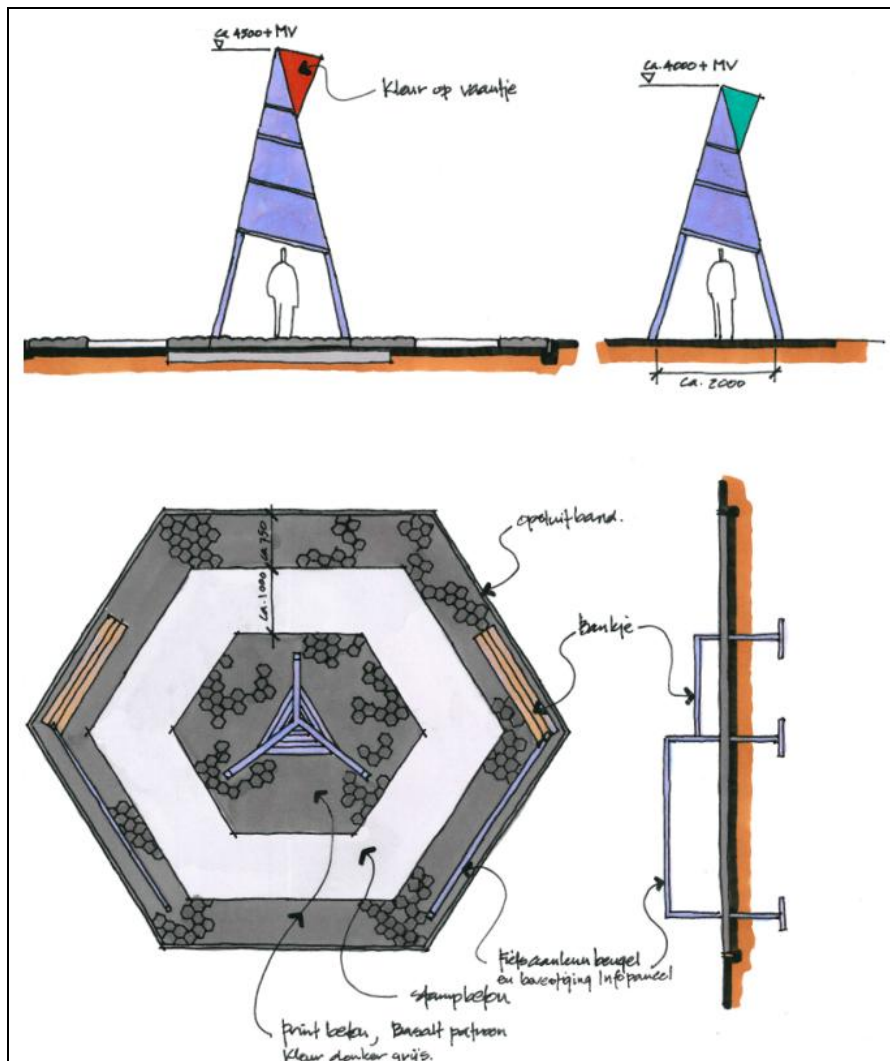
4.3 Ontwerp TOP-object

De waddenkust kenmerkt zich door een stoer en robuust maritiem karakter. Dit is vertaald in het TOP-object door deze de uitstraling te geven van een scheepsbaken. De kegelvorm hiervan sluit aan op de bestaande TOP's en het idee van het scheepsbaken verwijst naar het maritieme kustkarakter. Scheepsbakens met een soortgelijke vormgeving komen ook elders langs de kust voor (zie figuur 4.1).

Figuur 4.1: Scheepsbakens langs de kust

Er is gekozen voor een robuuste simpele constructie passend bij de doelmatigheid van het object. Rondom het TOP-object bevindt zich verharding van zowel printbeton met een basaltpatroon als van stampbeton. Tevens zijn er fietsaanleunbeugels en bankjes aanwezig. Figuur 4.2 toont het ontwerp van de TOP's voor Kiek over Diek.

Figuur 4.2: Ontwerp TOP-object

Passend in het zeeklimaat

Langs de waddenkust heerst een ruw klimaat met veel harde en zoute wind. Zowel de vorm van de constructie als het materiaal is hierop afgestemd. Net als bij de scheepsbakens zijn de schuin geplaatste panelen van elkaar gescheiden door brede naden waar de wind goed doorheen kan blazen zodat de windbelasting op het object wordt gereduceerd. Als materiaal is gekozen voor thermisch verzinkt staal, wat goed bestand is tegen weer en wind.

Onderhoudsarm

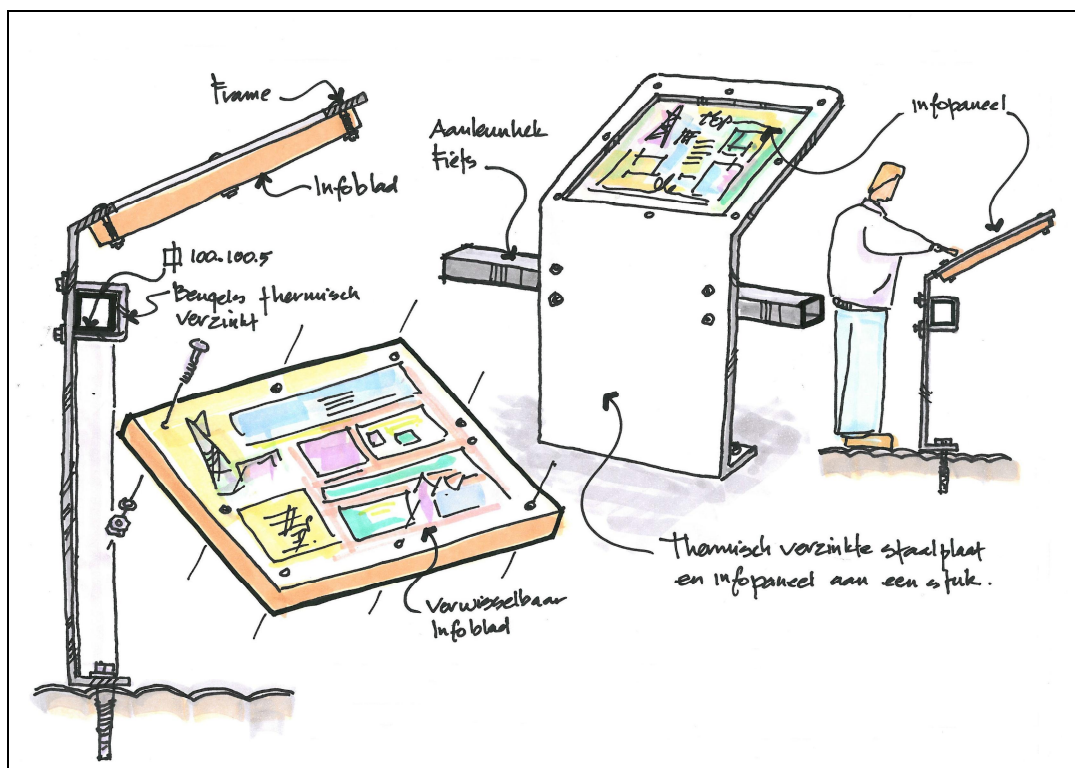
Na realisatie van de TOP's zijn de betrokken gemeenten verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud. Door diverse gemeente is daarom nadrukkelijk de eis uitgesproken dat de TOP onderhoudsarm dient te zijn. Dit heeft er mede toe geleid om als basismateriaal te kiezen voor thermisch verzinkt staal en niet voor hout. De verharding rondom het TOP-object is van beton wat ook een laag onderhoudsniveau heeft.

4.4 Informatievoorziening

Bij elke TOP geeft een informatiepaneel met kaarten van de omgeving en borden de juiste richting naar de verschillende routes. Voor het ontwerp van de informatievoorziening zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- helder en leesbaar (korte teksten met kaarten en plaatjes);
- eenduidig (informatie van verschillende organisaties bundelen tot één geheel);
- flexibel systeem (moet toepasbaar zijn bij veel en bij weinig informatie over bezienswaardigheden in de omgeving);
- informatie moet gemakkelijk aangepast of vervangen kunnen worden (informatievoorziening actueel houden);
- borden niet te dominant;
- tijdens lezen van borden visuele relatie houden met de omgeving.

Bij het ontwerp is rekening gehouden met deze uitgangspunten. Dit heeft geresulteerd in een ontwerp van een informatiepaneel dat de vorm heeft van een lage lessenaar. Het informatiepaneel bestaat uit thermisch verzinkte staalplaat aan een stuk. Het paneel wordt gemonteerd aan het aanleunhek voor fietsen.

Figuur 4.3: Ontwerp informatiepaneel TOP-locaties

4.5 Opzet TOP Termunterzijl

Keuze locatie

Kiek over Diek nodigt toeristen en recreanten uit, naast het verkennen van het binnendijkse gebied, om ook eens een kijkje buitendijks te nemen. De TOP's zijn daarom zo dicht mogelijk gesitueerd bij de grens tussen land en water. Bovendien volgt de fietsroute de zeedijk. Een rustpunt voor fietsers nabij de dijk is dan ook gewenst. De locatie van de TOP Termunterzijl is in overleg met de gemeente Delfzijl en Waterschap Hunze en Aa's bepaald.

Er is gekozen voor de locatie grenzend aan de voormalige buitenhaven omdat dit een logisch vervolg is op ontwikkelingen die reeds gaande zijn in Termunterzijl. Een TOP op deze locatie doet niet alleen dienst als begin of rustpunt voor wandelaars en fietsers. Ook de vaarrecreanten

die de jachthaven aandoen kunnen vanaf dit punt de omgeving gaan verkennen. Bovendien kunnen dagrecreanten die Termunterzijl komen verkennen hun auto parkeren op dit terrein. Hiermee wordt het oude centrum van Termunterzijl ontlast wat de belevingswaarde van het karakteristieke dorp vergroot. Tot slot is de keuze voor de locatie mede bepaald door de aanwezigheid van een horecavoorziening op deze plek.

Ontwerp

Er is gekozen voor een invulling van de TOP dat past bij de aanwezige karakteristieken als de dijk en de haven. De inrichting is sober en robuust waardoor het terrein niet alleen geschikt is voor parkeren. Figuur 4.5 toont het schetsontwerp van het toeristisch overstappunt Termunterzijl.

Figuur 4.5: Schetsontwerp TOP Termunterzijl

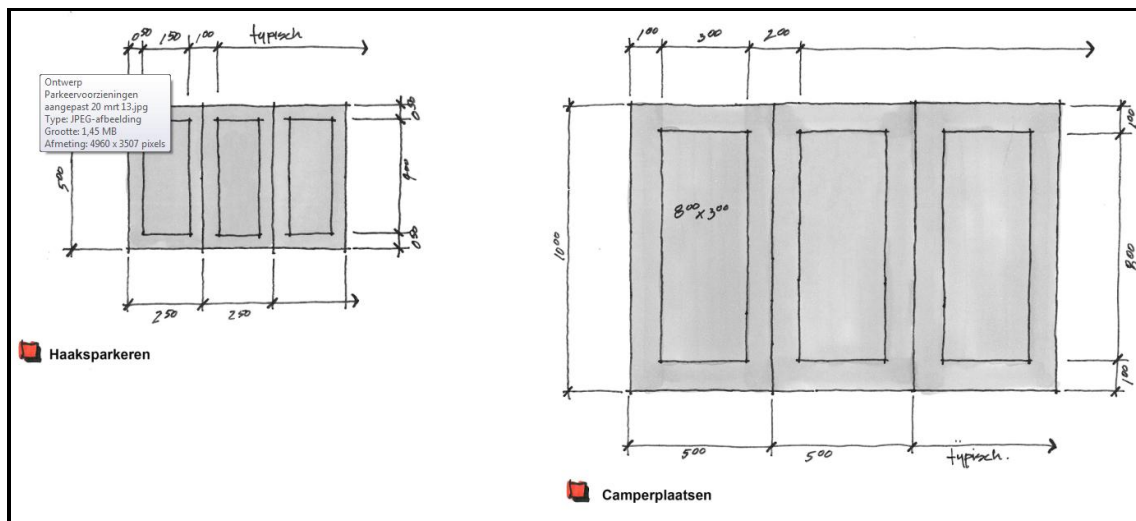
Het ontwerp heeft een open karakter en versterkt de visuele en functionele relatie met de directe omgeving. Vanaf de TOP-locatie blijft het dijklichaam goed zichtbaar, evenals de daarop aanwezige trap dat voert naar een uitzichtpunt bij de sluis.

De TOP wordt aangelegd als een open parkeerterrein met in het midden één opgaand element, het TOP-object, in de vorm van een scheepsbaken. Het scheepsbaken refereert aan de ligging nabij de zeedijk. De verharding rondom de TOP wordt uitgevoerd in printbeton met een basalt patroon in een donkergrijze kleur. Deze verharding refereert aan de robuustheid van de zeewering.

De sfeer van de havenkade, het stenige karakter, is doorgevoerd naar de TOP. De rijverharding rondom de parkeerplaatsen wordt uitgevoerd in grijze betonstenen klinkers van keiformaat die in keperverband worden gelegd. Dit sluit aan bij het sobere en robuuste karakter van de reeds bestaande verharding in de omgeving en versterkt hiermee het havenkarakter.

Op het terrein worden 44 parkeerplaatsen voor auto's aangelegd. Daarnaast biedt het terrein plaats aan 7 campers. Alle parkeerplaatsen worden uitgevoerd in antracietkleurig betonstenen

klinkers van keiformaat met een kleurechte slijtlaag. De parkeerplaatsen worden in halfsteensverband aangelegd. Figuur 4.6 toont de ontwerpprincipes van de parkeervoorzieningen.

Figuur 4.6: Ontwerpprincipe parkeervoorzieningen

Om ongewenste activiteiten op de camperplaatsen te voorkomen wordt er een hek geplaatst met een afsluitbare toegangspoort. Het hekwerk wordt uitgevoerd als spijlenhekwerk van verzinkt staal en krijgt een hoogte van maximaal 1,80 hoog. Evenals de bestrating versterkt ook het hekwerk het havenkarakter. Tevens wordt er een sanistation geplaatst en een vuilwaterput gerealiseerd waar campers hun vuilwater kunnen lozen.

5 Effecten op de omgeving en randvoorwaarden

5.1 Water

Het aspect water is afgewogen door middel van een watertoets. De watertoets is het proces van informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel is het waarborgen en het expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing nemen van alle waterhuishoudkundige doelstellingen. Door middel van de watertoets kunnen de initiatiefnemer en waterbeheerder, al tijdens de planontwikkeling, overeenstemming bereiken over water in het ruimtelijk plan. In de watertoets worden de waterhuishoudkundige consequenties van het ruimtelijk plan beoordeeld en geconcretiseerd in termen van "vasthouden, bergen en afvoeren" en "voorkomen, scheiden en zuiveren". In deze paragraaf is aangegeven welke afwegingen ten aanzien van water zijn gemaakt. Het is een toelichting op het doorlopen proces en maakt de besluitvorming ten aanzien van water transparant.

5.1.1 Hydrologische situatie

Huidige situatie

Hydrologie

Het plangebied bevindt zich in het beheersgebied van waterschap Hunze en Aa's. Het beheersgebied is onderverdeeld in afwateringsgebieden en peilvakken met streefpeilen. Het plangebied is onderdeel van de jachthaven aan het Termunterzijldiep (boezem). Het stuk boezem voor de Keersluis is als het ware een zoute kom, omdat de sluisdeur vrijwel altijd open staat er dus vrijwel altijd directe verbinding is met de Eems. Water dat direct of indirect afstroomt op dit deel van de boezem, hoeft dus niet eerst via de boezem te worden afgevoerd.

Het Termunterzijldiep loost middels het boezemgemaal Rozema op de Eems. Het Termunterzijldiep is ter hoogte van Scheemda verbonden met het Winschoterdiep. Het Termunterzijldiep heeft een zomerpeil van NAP -1,12 m en winterpeil van NAP -1,36 m.

Bodem

De bodem wordt gekenmerkt door het voorkomen van lichte klei en lichte zavel met overwegend grondwatertrap V. Dat wil zeggen dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) kan voorkomen op ca. 40 cm beneden maaiveld en de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) op ten minste 120 cm beneden maaiveld.

Toekomstige situatie

Op de locatie wordt een ontwikkeling beoogd tot een Toeristisch Overstap Punt (TOP). Dat betekent dat op de locatie een beperkt aantal parkeerplaatsen worden gerealiseerd, een informatiepaneel en een ca. 5 m hoog kegelvormig herkenningsobject wordt gerealiseerd. Op deze TOP-locatie is sprake van het voornemen om tevens plaatsen voor campers te realiseren, inclusief voorziening (sanistation). Van waterhuishoudkundige relevantie zijn met name de eventuele toename in verhard oppervlak en de locatie. De locatie bevindt zich namelijk binnen de beschermingszone van de primaire kering. De afwatering van hemelwater van het terrein zal rechtstreeks plaatsvinden op de boezem(kom).

5.1.2 Uitgangspunten en randvoorwaarden

Waterschap Hunze en Aa's is in het kader van de Digitale Watertoets geïnformeerd over het initiatief en daarmee in de gelegenheid gesteld om specifieke randvoorwaarden en uitgangs-

punten (en kansen) voor te leggen ten aanzien van water, waarmee rekening dient te worden gehouden bij de beoogde ontwikkeling van het plangebied. Daarnaast zijn de randvoorwaarden en uitgangspunten van de projectgroep (provincie, gemeente en waterschap) van toepassing.

In deze paragraaf zijn de randvoorwaarden en uitgangspunten van de betrokken partijen die specifiek voor dit plan van toepassing zijn verwerkt.

Nationaal beleid

Sinds 1 november 2003 is het verplicht plannen in het kader van de Wro te toetsen op water. Het doel van deze watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen. De waterhuishouding bestaat uit de overheidszorg die zich richt op het op en in de bodem vrij aanwezige water, met het oog op de daarbij behorende belangen. Zowel het oppervlaktewater als het grondwater valt onder de zorg voor de waterhuishouding.

Naast veiligheid en wateroverlast (waterkwantiteit) worden ook de gevolgen van het plan voor de waterkwaliteit en verdroging onderzocht. De belangrijkste beleidsdocumenten op het gebied van de waterhuishouding zijn het 'Nationaal Waterplan 2010-2015', 'Anders omgaan met water: Waterbeleid 21 eeuw' (WB21), de 'Europese Kaderrichtlijn Water' (KRW), 'Beleidslijn ruimte voor de rivier en de nota Ruimte'. In het 'Nationaal Bestuursakkoord Water Actueel' worden de gezamenlijke uitgangspunten geformuleerd voor een integraal waterbeleid in de 21e eeuw.

De verantwoordelijkheid voor de te treffen waterhuishoudkundige maatregelen ligt bij alle betrokkenen en het waterschap. De voorkeur hierbij wordt weergegeven met de tritsen vasthouden-bergen-afvoeren van water (kwantiteit) en schoon houden-scheiden-zuiveren (kwaliteit).

Waterschap Hunze en Aa's

Het beleid van het Waterschap Hunze en Aa's is verwoord in het nieuwe beheerplan 2010-2015. De ruimtelijke zonering van de provincie heeft het waterschap vertaald naar een eigen zonering met water als belangrijkste element. Het waterschap benadrukt in haar functiezonering de volgende aspecten: de hoogte van de waterpeilen en het gewenste grondwaterregime (GGOR), een optimale wateraanvoer en -afvoer (waterkwantiteit), de waterkwaliteit voor verschillende functies en de inpassing van water in het landschap.

Het Waterschap Hunze en Aa's kent binnen zijn beheergebied zeven watersystemen. Voor al deze stroomgebieden zijn integrale watersysteemplannen opgesteld waarin de doelen voor WB21 en de KRW zijn opgenomen. De Kaderrichtlijn Water (KRW) omvat regelgeving ter bescherming van alle wateren door middel van het stellen van haalbare doelen die voor de eerste termijn in 2015 worden bereikt. De kaderrichtlijn gaat daarbij uit van een benadering vanuit de stroomgebieden. De uitvoering van de kaderrichtlijn vraagt een grote inspanning van verschillende partijen op internationaal, nationaal en regionaal niveau. Het waterschap zoekt naar duurzame oplossingen. We willen dat het water zoveel mogelijk binnen een plangebied wordt vastgehouden en dat relatief schoon water ook relatief schoon blijft. Een toename van het verharde oppervlak in risicogebieden of beekdalen wordt gecompenseerd met extra waterberging. Regenwater dat op verharde oppervlaktes valt en schoon genoeg is, wordt zoveel mogelijk vastgehouden of geborgen en eventueel hergebruikt. De laatste mogelijkheid is afvoeren via bestaande watergangen.

Waterveiligheid

De primaire waterkeringen vallen qua beheer en onderhoud onder de verantwoordelijkheid van het waterschap. Indien wegen en/of (fiets)paden op de zeekering aanwezig zijn, ligt de onderhoudsverantwoordelijkheid van deze wegen en/of (fiets)paden bij de wegbeheerder. Omdat paden en wegen over zeekeringen obstakels vormen wanneer deze opgehoogd zouden moeten worden, zal zeer terughoudend omgegaan worden met het verlenen van vergunningen.

Aan weerszijden van de primaire waterkering ligt een beschermingszone van 100 meter, die dient ter bescherming van deze kering. Deze beschermingszone moet worden gerekend vanaf de insteek of de teen van de dijk, maar als er een onderhoudsstrook aanwezig is dan hoort dat bij de dijk en niet bij de beschermingszone. Binnen deze zone is voor het uitvoeren van werkzaamheden een watervergunning nodig. In de Keur van het waterschap is aangegeven voor welke werkzaamheden een watervergunning noodzakelijk is.

De TOP-locatie Termunterzijl is gelegen binnen de bebouwingszone van het profiel van vrije ruimte. Binnen deze bebouwingszone mag alleen worden gebouwd als duidelijk wordt aangegeven in de toelichting van het bestemmingsplan hoe wordt voorkomen dat bebouwing of gebruik van gronden de functie van de waterkering in de zone nadelig kunnen beïnvloeden. In hoofdstuk 3.2 en 3.5 van deze toelichting is hier reeds op ingegaan. Bij het ontwerp is rekening gehouden met een eventuele dijkverzwaring in de toekomst. Tevens zijn de te nemen inrichtingsmaatregelen niet onomkeerbaar en vormen vanwege de geringe ontgravingsdiepte geen gevaar voor de stabiliteit van de waterkering. De parkeerplaatsen en ook het TOP-object zelf zijn, indien nodig, eenvoudig te verwijderen of te verplaatsen.

In dit kader heeft al overleg plaatsgevonden met de provincie Groningen. Verwacht wordt dat ontheffing voor de realisatie mogelijk is. Wel dient het waterschap ontheffing te verlenen in het kader van de Keur.

Riolering en waterkwaliteit

Op de locatie wordt geen riolering aangelegd. Hemelwater stroomt rechtsreeks af op de watergang. Omdat de nieuwe parkeerplaatsen niet intensief zullen worden gebruikt en niet voor andere doeleinden, waardoor het hemelwater extra verontreinigd kan raken, is het voldoende om afstromend hemelwater direct af te laten stromen op de watergang. Voor de overige voorzieningen (infopaneel, kegelvorming herkenningsobject) mogen geen uitlogende materialen worden gebruikt

Er worden geen voorzieningen gerealiseerd waardoor een voorziening voor de afvoer van vuilwater is benodigd. Er wordt wel een sanitatie station voor de campers gerealiseerd. Hiervoor dient aan te worden gegeven hoe vervuiling van de omgeving wordt voorkomen.

De verwachte toename in verhard oppervlak is dermate klein dat er geen compensatie in de vorm van nieuw te realiseren bergingsruimte of openwater is benodigd. Bovendien bevindt de locatie zich aan een deel van de boezem dat vrijwel altijd in directe verbinding staat met de Eems.

(Grond)wateroverlast

Om grondwateroverlast te voorkomen zijn richtlijnen opgesteld ten aanzien van minimaal gewenste drooglegging of ontwateringsdiepte. Voor parkeerplaatsen wordt doorgaans uitgegaan van 50-80 cm ontwateringsdiepte. Op basis van het verwachte voorkomen van een GHG op ca. 40-80 cm beneden maaiveld wordt geen grondwateroverlast verwacht.

Om oppervlaktewateroverlast te voorkomen dient er daarnaast voldoende ruimte te worden gereserveerd voor het vasthouden, bergen en afvoeren van water. Door afstromend water oppervlakkig en via de bodem (grindbed of halfverharding) af te voeren naar de boezem(kom) wordt voldoende invulling gegeven aan een vertraagde afvoer. Het terrein wordt daartoe onder verhang richting de boezem(kom) aangelegd.

Beheer en onderhoud

Ten aanzien van het beheer en onderhoud van het terrein en de voorzieningen zijn afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn bestuurlijk vastgesteld.

Vergunningen

Voor het aanpassen van de waterhuishoudkundige situatie of het werken nabij waterhuishoudkundige objecten, en het uitvoeren van werkzaamheden binnen de kern- en beschermingszone, dient een ontheffing van de Keur te worden aangevraagd bij het waterschap middels een Watervergunning.

5.1.3 *Advies en juridische vertaling*

Waterschap Hunze en Aa's en de gemeente Delfzijl zijn in het kader van de Digitale Watertoets op 22 augustus 2013 geïnformeerd over het initiatief. De provincie, gemeente en waterschap

zijn in een eerdere fase al geïnformeerd over het project Kiek over Diek middels overleg. Op basis van projectinformatie en algemene uitgangspunten en randvoorwaarden is een concept waterparagraaf tot stand gekomen.

Op 3 oktober 2013 heeft overleg plaatsgevonden met het waterschap. Op 28 november heeft de gemeente Delfzijl haar opmerkingen ingebracht. Op basis van de reacties is voorliggende waterparagraaf tot stand is gekomen.

In het kader van het wettelijke verplichte overleg op grond van artikel 3.1.1 van het *Besluit ruimtelijke ordening* wordt advies ingewonnen bij het waterschap.

Algemeen is het van belang om betrokken partijen te blijven betrekken in de verdere planvorming en realisatie en rekening te houden met bovenstaande uitgangspunten

5.2 Bodem

Voor een goede ruimtelijke ordening is de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem onderzocht om te bepalen of deze geschikt is voor de beoogde functie. Bovendien komt bij de realisatie grond vrij die niet binnen het plangebied hergebruikt kan worden. Onderzocht moet worden in hoeverre de bodem (grond en grondwater) bruikbaar is en of sanering noodzakelijk is in geval van een eventuele verontreiniging. Om inzicht te verkrijgen in de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem is een vooronderzoek conform de NEN5725 uitgevoerd (Vooronderzoek NEN 5725, havenlocatie aan Diekstok te Termunterzijl, Grontmij Nederland B.V., april 2013), zie bijlage 2. Het doel van het vooronderzoek is het vaststellen van de mate van verdachtheid ten aanzien van bodemverontreiniging op de locatie.

Op basis van het onderzoek worden de volgende deellocales onderscheiden:

- Strook langs het Plankenpad 1-3 (over een breedte van circa 1 à 2 m): deze deellocale is potentieel verdacht vanwege activiteiten op het aangrenzende perceel. Mogelijk is de te ontgraven bovengrond verontreinigd met minerale olie. Als bodemonderzoek wordt uitgevoerd is de strategie VED-HE uit de NEN 5740 van toepassing.
- Erfverharding: de verharding bestaat uit gravel. Verhardingen vormen in principe geen onderdeel van de bodem. Beïnvloeding van de onderliggende bodem door het gravel wordt niet verwacht, de onderliggende bodem kan daarom ingedeeld worden bij de deellocale "overig terrein".
- Overig terrein: op het overige deel van het plangebied wordt geen bodemverontreiniging verwacht.

Conclusie

Het vooronderzoek heeft geen aanwijzingen opgeleverd die duiden op de aanwezigheid van ernstige bodemverontreiniging in de bovengrond van het plangebied.

Er kan niet worden uitgesloten dat in de strook achter het Plankenpad 1-3 verontreiniging aanwezig is. Aanbevolen wordt de voorgenomen herinrichting zodanig op te zetten dat in deze strook geen graafwerkzaamheden plaatsvinden.

Voor de vrijkomende grond van het overige deel van het terrein is het gemeentelijk bodembeleid van toepassing bij hergebruik.

5.3 Ecologie

De wet- en regelgeving voor natuur is in Nederland onderverdeeld in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet). Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. In de Nb-wet en de Ff-wet zijn de belangrijkste bepalingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijnen geïmplementeerd. Daarnaast zijn er ook provinciaal beschermde gebieden en soorten.

5.3.1 *Passende Beoordeling Natuurbeschermingswet*

De noodzaak voor een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet is in een eerder stadium afzonderlijk getoetst. Voor de gehele fietsroute inclusief de geplande TOP's is een Voortoets gevolgd door een Passende beoordeling uitgevoerd (Grontmij, Kiek over Diek Voortoets, 2012; Passende Beoordeling, 2013) waarna een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet is aangevraagd.

In het kader van de Passende beoordeling is getoetst in hoeverre bij de trajecten waar sprake is van een nieuwe situatie, negatieve effecten op natuurwaarden van de Waddenzee kunnen optreden. Tevens is nagegaan of de aanleg van fietspaden en de aanleg en gebruik van Toeristische Overstappunten (TOP's) gepaard gaan met een verandering in stikstofdepositie. Nagegaan is of deze verandering effect heeft op habitattypen waarvoor Natura 2000-gebied Waddenzee is aangewezen.

Conclusie

In de aanlegfase zullen de werkzaamheden voor de aanleg van nieuwe fietsroutes en nieuwe en aan te passen TOP's zo veel mogelijk plaats vinden buiten de gevoelige periode van kwalificerende soorten. Effecten van geluid kunnen daarmee voorkomen worden. Omdat overdag gewerkt wordt, zijn effecten van licht niet aan de orde. De uitvoeringsmaatregelen zijn tijdelijk van aard.

In de gebruiksfase kunnen effecten optreden als gevolg van de aanwezigheid van mensen. Aangezien de TOP-Termunterzijl wordt gerealiseerd op een niet-gevoelige plaats treden er geen effecten op. Ook leidt de aanleg van deze TOP niet tot significant negatieve effecten op kwalificerende habitattypen waarvoor Natura 2000-gebied Waddenzee is aangewezen.

Op 4 september 2013 heeft de Provincie Groningen vergunning verleend ex artikel 19D van de Natuurbeschermingswet 1998.

5.3.2 *Quickscan Flora- en faunawet*

De uitvoerbaarheid van de voorgenomen activiteit is door middel van een quickscan getoetst aan de Flora- en faunawet (Grontmij, Quickscan TOP's Westpolder, Hoogwatum en Termunterzijl, 2013), zie bijlage 3. De quickscan geeft inzicht in de noodzaak tot het uitvoeren van nadere inventarisaties of effectbeoordelingen.

Resultaten inventarisatie

Voor een overzicht van de huidige natuurwaarden in en nabij het plangebied is in eerste instantie een bronnenonderzoek uitgevoerd. Aanvullend heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tabel 5.1 toont de resultaten van deze inventarisatie.

Tabel 5.1: Overzicht beschermde soorten en soorten van de Rode Lijst in het ruime gebied (5x5 km of 1x1 km) waarvan de TOP deel uitmaakt

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Termunterzijl	AMvB art. 75 tabel	Habitatrichtlijn bijlage II/IV	Rode Lijst*
Zoogdieren					
Bosmuis	Apodemus sylvaticus	A	1		
Bunzing	Mustela putorius	-	1		
Dwergmuis	Micromys minutus	A	1		
Egel	Ericaneus europaeus	-	1		
Haas	Lepus europaeus	A	1		
Konijn	Oryctolagus cuniculus	A	1		
Mol	Talpa europea	A	1		
Ree	Capreolus capreolus	A	1		
Veldmuis	Microtus arvalis	A	1		
Vos	Vulpes vulpes	A	1		
Wezel	Mustela nivalis	A	1		G
Woelrat	Arvicola terrestris	-	1		
Gewone dwerg-vleermuis	Pipistrellus pipistrellus	-	3	IV	
Gewone grootoor-vleermuis	Plecotus auritus	-	3	IV	
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	-	3	IV	
Ruige dwerg-vleermuis	Pipistrellus nathusii	-	3	IV	
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus	-	3	IV	
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	A	3	IV	K
Watervleermuis	Myotis daubentonii	-	3	IV	
Amfibieën en reptielen					
Bruine kikker	Rana temporaria	-	1		
Vogels					
	Verschillende vogelsoorten		3		

- niet aangetroffen/geen waarnemingen bekend

A aangetroffen

* G: gevoelig, K: kwetsbaar

Effecten

In het algemeen kunnen als gevolg van de voorgenomen activiteiten de volgende effecten optreden:

- beschadiging van groeiplaatsen en/of aantasting van vaste verblijfplaatsen door graafwerkzaamheden in de toplaag;
- verwonding of beschadiging van exemplaren van beschermde soorten tijdens de werkzaamheden;
- verstoring van soorten door aanwezigheid van mensen en machines (licht, geluid, beweging).

Afweging Flora- en faunawet

Flora

Uit de inventarisatie komt naar voren dat er in het plangebied geen groeiplaatsen zijn aangetroffen of zijn te verwachten van beschermde soorten. Omdat geen sprake is van beschermde soorten is geen ontheffing noodzakelijk.

Fauna

Zoogdieren

Op zoogdieren zijn mogelijke effecten vooral in de uitvoeringsfase te verwachten. Effecten kunnen uiteenlopen van onbedoelde verstoring door aanwezigheid van mensen en machines tot het verloren gaan van holen van kleine grondgebonden zoogdieren (muizen) door rijdend materieel. Mogelijk dat ook een enkel exemplaar van deze groep onbedoeld wordt verwond of gedood. Voor de eindfase geldt dat alleen op het noordoostelijk deel oppervlakte verloren gaat door verharding. Dergelijk biotoop blijft aangrenzend nog in ruime mate aanwezig.

Omdat het licht beschermde zoogdieren van tabel 1 Ff-wet betreft, hoeft hiervoor ten aanzien van de werkzaamheden geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt vanuit de zorgplicht dat er zorgvuldig moet worden gewerkt.

Voor de strikt beschermde laatvlieger geldt dat geen verblijfsplaatsen in het plangebied aanwezig zijn. En aangezien de werkzaamheden overdag zullen worden uitgevoerd kunnen negatieve effecten op de vleermuizen worden uitgesloten.

Vogels

Alle vogels genieten bescherming onder de Flora- en faunawet. Verstoring van (broedende) vogels is niet toegestaan. Daarnaast kunnen nesten van vogels in bepaalde gevallen ook buiten de broedperiode beschermd zijn (vaste verblijfsplaatsen). Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig.

Door de werkzaamheden zo te plannen of aan te passen dat broedvogels niet worden verstoord, kan strijdigheid met de Flora- en faunawet voorkomen worden. Dit betekent dat de werkzaamheden bij voorkeur buiten de broedperiode uitgevoerd moeten worden. De broedperiode loopt globaal van half maart tot begin augustus, maar voor de aanwezige huiszwaluw geldt een langere broedperiode.

Indien het toch niet te vermijden is in het broedseizoen te werken, dient eerst onderzocht te worden of er nesten of broedende vogels aanwezig zijn die verstoord zouden kunnen worden. Indien dit het geval is, wordt gewacht met de werkzaamheden tot het moment dat de vogels vliegvlug zijn.

Amfibieën en reptielen

Het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen van amfibieën bekend. Het plangebied biedt ook geen primair leefgebied voor algemeen en zwaarder beschermde amfibieën. Met eventueel het plangebied passerende licht beschermde (tabel 1 Ff-wet) soorten dient rekening gehouden te worden in het kader van de zorgplicht.

In het gebied zijn geen reptielen aanwezig en ook niet te verwachten, toetsing aan de Ff-wet is derhalve niet aan de orde voor deze soortgroep.

Vissen

In het plangebied is geen oppervlakte- of zeewater aanwezig en bovendien komen in het plangebied en omgeving geen beschermde vissen voor. Er zal derhalve voor de soortgroep vissen geen strijdigheid met de Flora- en faunawet optreden.

Ongewervelden

In het plangebied zijn geen soorten uit deze soortgroepen aanwezig die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet. Toetsing aan de Ff-wet is niet aan de orde.

Conclusie Flora- en faunawet

Uit de toetsing komt naar voren dat bij de TOP zorgvuldig dient te worden gewerkt met het oog op eventueel aanwezige licht beschermde zoogdieren en amfibieën en om strijdigheid met de Flora- en faunawet te voorkomen. Broedvogels mogen niet verstoord worden en nesten mogen niet geschaad worden. Dit betekent dat de werkzaamheden bij voorkeur buiten de broedperiode (half maart tot begin (en plaatselijk tot eind) augustus) uitgevoerd moeten worden.

5.4 Cultuurhistorie en archeologie

5.4.1 Cultuurhistorie

Aanwijzing tot beschermd dorpsgezicht

Op grond van artikel 35 van de Monumentenwet 1988 is Termunterzijl op 27 september 1991 aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Het plangebied ligt geheel binnen het beschermd dorpsgezicht.

Het beleid voor een beschermd dorpsgezicht is gericht op het behouden en versterken van de ruimtelijke structuur, waardoor de historische ontwikkeling van het gebied herkenbaar blijft. Het beleid ten aanzien van het bouwen en verbouwen is in deze gebieden dan ook strikter dan doorgaans het geval is in de gemeente. In hoofdstuk 2 is de cultuurhistorische kwaliteit beschreven van het plangebied dat wordt gekenmerkt door de openheid van het gebied met de daarin verspreid liggende waterstaatkundige werken van de 19^e en 20^e eeuw.

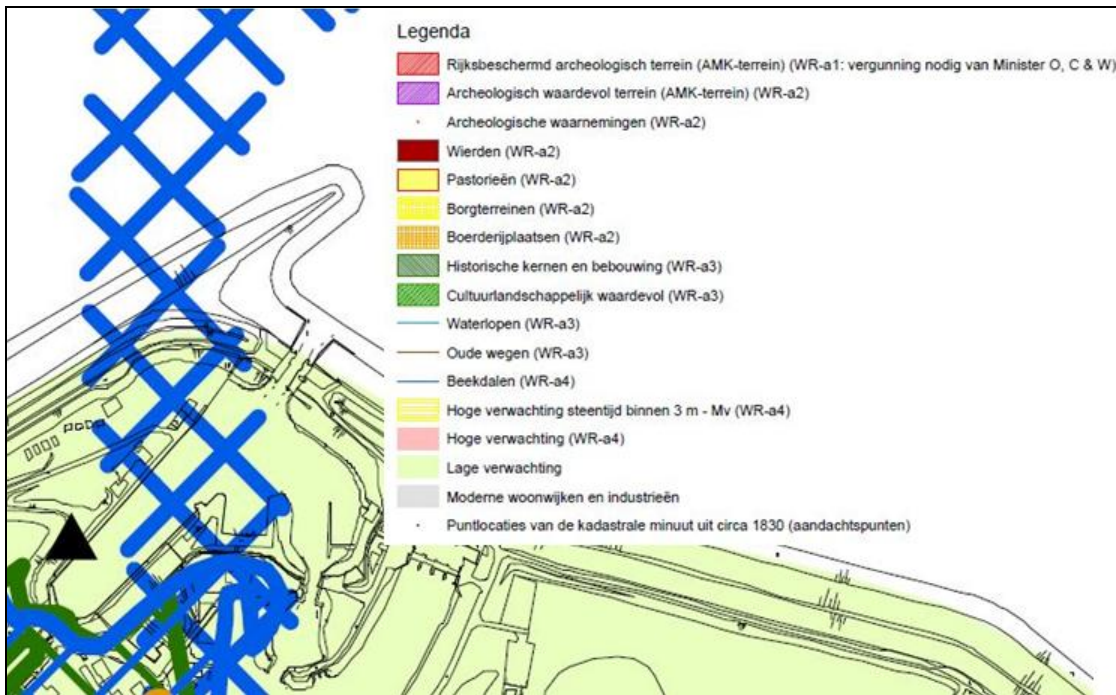
In de huidige situatie is het plangebied een onbestemd terrein, deels gras, deels gravel. Door de realisatie van een toeristische overstappunt met parkeerplaatsen krijgt de nu onbestemde locatie een herkenbare functie. De locatie biedt dagrecreanten de mogelijkheid om te parkeren en vanaf de TOP Termunterzijl het historische dorp of de omgeving al wandelend of fietsend te verkennen. Vaarrecreanten kunnen hun boot aanleggen in de jachthaven. Door het realiseren van parkeerplaatsen nabij de haven wordt het oude centrum van Termunterzijl ontlast wat de belevingswaarde van het karakteristieke dorp vergroot.

Door aan te sluiten bij de reeds bestaande verharding langs de havenkade wordt het havenkarakter versterkt en wordt het gebied meer een geheel. Aangezien er slechts één opgaand element wordt geplaatst behoudt het gebied haar open karakter. Hierdoor blijft het herkenbare beeld van de hier aanwezige structuur van waterwerken en elementen zoals brug, sluis enemaal behouden. Het enige opgaande element wordt uitgevoerd als een zeebaken. Hiermee wordt ligging nabij de zee en het havenkarakter nogmaals benadrukt.

Samenvattend kan gesteld worden dat er sprake is van behoud danwel versterking van de bestaande kwaliteiten van het gebied door de ontwikkeling van een toeristisch overstappunt. Dit sluit aan bij het gemeentelijk beleid aangaande het Beschermd Dorpsgezicht, dat erop gericht is om de ruimtelijke structuur te behouden en te versterken, waardoor de historische ontwikkeling van het zijldorp herkenbaar blijft.

5.4.2 Archeologie

Op 1 september 2007 is de Wet op de archeologische monumentenzorg (WAMZ), in werking getreden. Met de WAMZ is een stelsel gerealiseerd waarmee archeologisch erfgoed kan worden beschermd en het archeologisch belang op een natuurlijke manier kan worden meegewogen in de besluitvorming. Om de archeologische en cultuurhistorische waarden in beeld te krijgen is de herziene archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart van de gemeente Delfzijl, vastgesteld 28 maart 2013, geraadpleegd. Figuur 5.1 toont een uitsnede van de archeologische verwachtingskaart.

Figuur 5.1: Uitsnede archeologische verwachtingskaart gemeente Delfzijl

Op de kaart heeft het plangebied een lichtgroene aanduiding. Deze aanduiding betekent dat het gebied een lage archeologische verwachtingswaarde heeft en vervolgonderzoek niet noodzakelijk is.

Tevens heeft het plangebied op de kaart de aanduiding Beekdalen. Hiervoor geldt, dat een archeologisch bureauonderzoek noodzakelijk is bij ingrepen groter dan 200 m² en dieper dan 45 cm –Mv. Voor de aanleg van het TOP-object wordt er wel dieper dan 45 cm –Mv afgegraven alleen betreft dit geen 200 m². Voor het aanleggen van de parkeervoorzieningen vinden geen ingrepen dieper dan 45 cm –Mv plaats. Vervolgonderzoek is daarom niet noodzakelijk.

5.5 Verkeer

De TOP-locatie Termunterzijl wordt ontsloten via de Diekstok op de hoofdroute Mello Coenderbuurt en Schepperbuurt. Op de locatie waar de TOP wordt gerealiseerd is in de huidige situatie ook een parkeerplaats aanwezig. Deze is deels uitgevoerd in gravel. De huidige capaciteit bedraagt circa 10 – 20 parkeerplaatsen. Op de locatie zijn een havenkantoor, het Café-restaurant Jachthaven Termunterzijl en een supermarkt aanwezig (op het schetsontwerp aangeduid met 'winkel').

In de buurt van de TOP-locatie is aan de Valgenweg (bij Camping Zeestrand) ook parkeerruimte aanwezig. Hier wordt veel door dagrecreanten geparkeerd. Daarnaast is bij de haven parkeerruimte aanwezig bij Vispaleis Westerhuis en op het daarnaast gelegen parkeerterreintje. Met name in de omgeving van Vispaleis Westerhuis wordt veel geparkeerd. Het realiseren 44 parkeerplaatsen en 7 camperplaatsen op de TOP-locatie zal (in combinatie met een goede verwijzing) naar verwachting leiden tot een betere spreiding van parkeren in Termunterzijl.

Figuur 5.2: Parkeerplaatsen nabij TOP-locatie

Met het realiseren van de TOP-locatie wordt dagrecreanten een kwalitatief hoogwaardige locatie geboden van waaruit men Termunterzijl en omgeving kan verkennen. Door de betere spreiding van parkeren wordt de verkeerssituatie overzichtelijker, hetgeen de belevingswaarde van de het karakteristieke havengebied vergroot. Verwacht wordt dat het realiseren van de TOP-locatie niet zozeer zal leiden tot een verkeerstoename, maar met name in een verschuiving van het parkeren van de Valgenweg en omgeving van Vispaleis Westerhuis naar de TOP-locatie.

5.6 Geluid

In de Wet geluidhinder (Wgh) is de zonering van industrieterreinen, wegen en spoorwegen geregeld. Enerzijds betekent dit dat (geluids)eisen worden gesteld aan de milieubelastende functies, anderzijds betekent dit dat beperkingen worden opgelegd aan milieugevoelige functies.

Het plan maakt geen nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk. Bovendien is er geen sprake van aanpassingen aan de weg die leiden tot een verhoging van de wegcapaciteit. De TOP heeft een beperkte verkeersaantrekkende werking (zie paragraaf 5.5) waardoor er geen toename van geluidshinder op geluidsgevoelige bestemmingen wordt verwacht.

5.7 Luchtkwaliteit

Sinds 15 november 2007 is er nieuwe regelgeving voor luchtkwaliteit van kracht. In de Wet Milieubeheer is een nieuw hoofdstuk opgenomen over luchtkwaliteit ('Wet luchtkwaliteit'). Deze vervangt het Besluit Luchtkwaliteit uit 2005. In dit besluit zijn Europese richtlijnen voor de luchtkwaliteit geïmplementeerd. Daarin is onder meer bepaald dat gemeenten de lokale luchtkwaliteit in kaart moeten brengen. De luchtkwaliteit wordt beïnvloed door de verkeersintensiteit en door de aanwezigheid van industrie. Het gaat om luchtverontreiniging door zwaveldioxide, lood, stikstofdioxide, zwevende deeltjes (fijn stof/PM₁₀), koolmonoxide en benzeen. De concentraties hiervan worden getoetst aan grenswaarden. Het besluit verplicht gemeentes bij het vaststellen en herzien van bestemmingsplannen de gevolgen voor de luchtkwaliteit mee te wegen, met name op plaatsen waar mensen langdurig verblijven en aan luchtverontreiniging worden blootgesteld. In elk geval moet bekeken worden of aan de grenswaarden wordt voldaan. Met name de waarden van fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) vormen daarbij een aandachtspunt. Uit onderzoek is gebleken dat slechts bij hoge verkeersintensiteiten in grotere stedelijke gebieden overschrijdingen van grenswaarden voorkomen. Op basis van artikel 5.16 Wm kan een bestemmingsplan worden vastgesteld indien aannemelijk is gemaakt dat de planologische mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt "niet in betekenende mate" bijdragen aan de concentratie in de buitenlucht van een stof. Door middel van een quickscan (NIBM tool, versie 17 oktober 2012) is onderzocht of aan het bepaalde omtrent luchtkwaliteit kan worden voldaan of dat nadere bereke-

ningen voor luchtkwaliteit noodzakelijk zijn. In figuur 5.3 is de ingevulde rekensheet weergegeven.

Aangezien het aantal voertuigbewegingen van een gemiddelde weekdag niet bekend zijn is op basis van deskundigenadvies een ruime inschatting gemaakt van het aantal. Hieruit blijkt dat de bijdrage van het extra verkeer vanwege realisatie van de TOP niet in betekende mate is en nader onderzoek niet nodig is.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		200
Aandeel vrachtverkeer		0,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,14
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,05
Grens voor "Niet In Betekende Mate" in µg/m ³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekende mate; geen nader onderzoek nodig		

Figuur 5.3: Rekensheet NIBM tool TOP Termunterzijl

5.8 Externe veiligheid

Algemeen

Een TOP is een kleinschalige recreatieve voorziening. De parkeerplaatsen leiden tot zeer kortdurend verblijf, en zijn voor externe veiligheidsbeleid niet relevant. De camperplaatsen mogen ook voor nachtverblijf gebruikt worden, dus worden aangemerkt als 'langdurig verblijf'. Het betreft hier wel een klein aantal camperplaatsen (zeven), zodat de groep mensen die verblijft ook klein is. Uitgaande van een gemiddelde van twee personen per camper zou het aantal verblijvende personen bij Termunterzijl veertien zijn.

Plaatsgebonden risico (PR)

Een TOP is volgens het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) een "beperkt kwetsbaar object". Dit houdt in dat de PR-contour van een risicobron als richtwaarde geldt, en niet als grenswaarde. Dit houdt in dat, ofschoon het vanuit het EV-beleid wenselijk zou zijn dat de TOP's zich buiten eventuele bestaande PR-contouren bevinden, het gemotiveerd mogelijk is ze binnen PR-contouren te situeren.

Artikel 1 Bevi:

Kwetsbaar object: bij kampeer- en andere recreatieterreinen, object bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.

Beperkt kwetsbaar object: bij sport- en kampeertreinen en terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voor zover zij niet bestemd zijn voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.

Buisleidingen waardoor (vaak onder hoge druk) gevaarlijke stoffen worden vervoerd, kunnen een PR-contour hebben die buiten de leiding zelf ligt. Deze contour is vermeld op de risicokaart (www.risicokaart.nl).

Voor transport over weg, water en spoor is de circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (cRNVGS) van toepassing.

Groepsrisico (GR)

Door de komst van een TOP (zijnde een beperkt kwetsbaar object) neemt de personendichtheid ter plaatse licht toe. Het is relevant om te onderzoeken in hoeverre de TOP is gelegen binnen zogenoemde "invloedsgebieden" van inrichtingen, buisleidingen of transportroutes. Als dat het geval is, moet het bevoegd gezag beoordelen of het relevant is een toename van het groepsrisico te berekenen.

Voor het GR wordt gekeken naar de personendichtheid in het invloedsgebied. De omvang van het invloedsgebied ligt voor inrichtingen wettelijk vast (voor categoriale bedrijven), of moet worden bepaald volgens vaste rekenregels (voor niet-categoriale bedrijven). De categoriale bedrijven zijn opgenomen in bijlage 2 bij de Regeling externe veiligheid inrichtingen.

Voor buisleidingen is het invloedsgebied weergegeven op de landelijke Risicokaart (www.risicokaart.nl).

Voor transportroutes (weg, water, spoor) kan het invloedsgebied voor het groepsrisico worden bepaald op grond van de Handleiding Risicoanalyse Transport (HART, 2011). In paragraaf 5.2.3 van cRNVGS is echter bepaald dat er geen beperkingen aan het ruimtegebruik hoeven te worden gesteld in het gebied dat *op meer dan 200 meter van een route of tracé ligt*, ondanks dat het invloedsgebied verder kan reiken.

Externe veiligheid TOP-locatie Termunterzijl

Het planologisch mogelijk maken van de realisatie van een Toeristisch Overstappunt (TOP). Deze TOP bestaat uit een landmark met informatiepanelen en 44 parkeerplaatsen voor auto's en 7 parkeerplaatsen voor campers. In figuur 5.3 is een uitsnede van de risicokaart weergegeven.

Figuur 5.4: Risico's nabij Termunterzijl (bron: risicokaart.nl)

Inrichtingen

Op ongeveer 400 meter vanaf de TOP Termunterzijl bevindt zich Camping Zeestrand Eems-Dollard. Volgens de risicokaart is in de zuidwestelijke hoek van dit terrein, op circa 700 m van de TOP, een bovengrondse propaantank (3000 liter) aanwezig. De TOP Termunterzijl bevindt zich niet binnen de plaatsgebonden risicocontour (9m) die rondom deze propaantank ligt. De betreffende inrichting is niet een zogenoemde categoriale inrichting met vaste afstanden voor het invloedsgebied. Er wordt daarom een parallel getrokken met vergelijkbare inrichtingen. Bij een tankstation is het invloedsgebied 150 meter. Een LPG tankwagen heeft een invloedsgebied van 355 meter. Gelet op deze afstanden wordt er vanuit gegaan dat de TOP zich bevindt buiten het invloedsgebied van de propaantank (afstand TOP tot propaantank is circa 700 meter).

Buisleidingen

Op ongeveer 1,3 km ten westen van de TOP Termunterzijl bevindt zich een gastransportleiding van de Gasunie (diameter is 1219 mm en ontwerpdruk is 80 bar). De TOP Termunterzijl bevindt zich niet binnen de plaatsgebonden risicocontour (5m) van deze buisleiding. Het invloedsgebied van deze leiding is volgens de risicokaart is 590 meter. De TOP ligt buiten dit invloedsgebied.

Transport over weg, spoor en water

Het TOP Termunterzijl ligt op ruime afstand van transportroutes over weg, water en spoor. De dichtstbijzijnde weg waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd is de N362 op circa 5,5 km. De dichtstbijzijnde transportroute over water is de vaarweg vanuit Delfzijl naar de Eemsvaargeul op circa 1,5 km. De dichtstbijzijnde spoorlijn met transport van gevaarlijke stoffen is de lijn Delfzijl-Groningen op ca 8 km van de TOP Termunterzijl. Volgens de cRNVGS hoeven er geen beperkingen aan het ruimtegebruik te worden gesteld in het gebied dat op meer dan 200 meter van een route of tracé ligt, ondanks dat het invloedsgebied verder kan reiken. Gezien de grote afstanden (ruim meer dan 200 m afstand van de TOP) geldt voor deze transportroutes dat nader onderzoek niet noodzakelijk is.

Bestrijdbaarheid

Het plangebied is tevens beoordeeld in het kader van de bestrijdbaarheid (bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen). Uit de beoordeling blijkt dat het plangebied een zogenaamde 'witte vlek' betreft. 'Witte vlekken' zijn gebieden die niet zijn afgedekt door een bluswatervoorziening (brandkraan of open water) op een overbrugbare afstand (binnen een straal van 200 meter). De dichtstbijzijnde brandkraan voor het TOP Termunterzijl bevindt zich op een afstand van ongeveer 240 meter. Open water dat geschikt is voor bluswater, ligt op circa 1 kilometer afstand. De 'witte vlekken' moeten op een andere manier worden voorzien van bluswater. In dit geval gebeurt dit via grootschalig watertransport (WTS). Voor WTS geldt een langere opkomsttijd, aangezien WTS niet in elke kazerne aanwezig is. De opbouwtijd voor WTS bedraagt circa 10 tot 15 minuten. Uitgaande van een gewenste opkomsttijd voor WTS van 20 minuten betekent dit, dat het systeem op z'n vroegst 35 minuten na een brandmelding operationeel is. Dit kan de mogelijkheden voor het bestrijden van incidenten beperken.

Op grond van bovenstaande zijn geen extra maatregelen nodig.

Conclusie

Voor de realisatie TOP Termunterzijl levert het aspect externe veiligheid geen belemmeringen op. De locatie is gelegen buiten de contouren voor het plaatsgebonden risico van nabijgelegen inrichtingen en gasleidingen. Het groepsrisico hoeft niet apart verantwoord te worden. Ook zijn er geen extra voorzieningen nodig ten aanzien van bestrijdbaarheid.

6 Planuitgangspunten

6.1 Opzet plan

6.1.1 *Inleiding*

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de juridisch-technische opbouw van de regels en de verbeelding van het bestemmingsplan. Het hoofdstuk is te beschouwen als een leeswijzer voor de regels en de verbeelding. In dit hoofdstuk wordt de hoofdlijn van het bestemmingsplan weergegeven, daarnaast wordt ingaan op de verschillende bestemmingen en overige regelingen, zoals die zijn neergelegd in de regels.

Het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit de verbeelding en planregels. De regels en de verbeelding vormen tezamen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan. De opbouw van de regels en de te gebruiken hoofdgroepbestemmingen op de verbeelding zijn vastgelegd in de RO Standaarden 2012. Deze standaarden zijn wettelijk veranderd in de ministeriële Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012. Voor alle plannen die vanaf 1 juli 2013 in procedure zijn gegaan, zijn de RO Standaarden 2012 verplicht.

6.1.2 *Verbeelding*

Op de verbeelding word(t)en de bestemming(en) weergegeven. In de regels is vervolgens per bestemming geregeld welk gebruik en welke bebouwing is toegestaan. Naast bestemmingen kunnen op de verbeelding ook aanduidingen zijn opgenomen. Een aanduiding (lijn, letter, cijfer of symbool) betekent in de regel iets 'extra's' ten opzichte van de bestemmingsregeling (gebruik en/of bebouwing). Een aanduiding heeft alleen betekenis als in de regels aan de betreffende aanduiding een gevolg wordt verbonden. Sommige aanduidingen hebben een indicatieve betekenis, bijvoorbeeld topografische gegevens.

6.1.3 *Regels*

De regels geven inhoud aan de op de verbeelding aangegeven bestemmingen. Ze geven aan waarvoor de gronden en opstallen al dan niet gebruikt mogen worden en wat en hoe er gebouwd mag worden. Bij de opzet van de regels is ernaar gestreefd het aantal bepalingen zo beperkt mogelijk te houden en slechts datgene te regelen, dat werkelijk noodzakelijk is.

Het kan in een concrete situatie voorkomen dat afwijking van de gestelde normen gewenst is. Hiertoe zijn in het bestemmingsplan verschillende flexibiliteitsbepalingen, te weten afwijkingsbevoegdheden opgenomen.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

- Inleidende regels,
- Bestemmingsregels,
- Algemene regels,
- Overgangs- en slotregels.

6.1.4 *Toelichting*

De toelichting heeft géén bindende werking; de toelichting maakt juridisch ook geen onderdeel uit van het bestemmingsplan, maar heeft wel een belangrijke functie bij de weergave en onderbouwing van het plan en ook bij de uitleg van bepaalde bestemmingen en regels.

6.2 Artikelsgewijze toelichting

In deze paragraaf wordt een toelichting op de afzonderlijke artikelen gegeven.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

In dit hoofdstuk zijn de inleidende bepalingen van de regels opgenomen.

- Artikel 1: Begrippen

Geeft de betekenis van een aantal in de regels voorkomende begrippen. Hierdoor wordt de interpretatie van de begrippen vastgelegd, waardoor de duidelijkheid wordt vergroot.

Een deel van de begrippen is afkomstig uit de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP2012), één van de RO Standaarden 2012. Deze begrippen, bijvoorbeeld de begrippen 'bouwen' en 'gebouw', dienen verplicht te worden overgenomen (als ze worden gebruikt in de bestemmingsplanregels).

- Artikel 2: Wijze van meten

Geeft aan hoe bepaalde maten dienen te worden berekend. Ook hier geldt dat de SVBP2012 voor een deel van de gebruikte maten een verplicht over te nemen omschrijving bevat.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Deze artikelen bevatten de regels die direct verband houden met de op de verbeelding aangegeven bestemmingen. Per bestemming en per artikel geldt in de meeste gevallen het volgende stramien:

- Een beschrijving van de bestemming.
- De bouwregels: regels omtrent hoogte, oppervlak et cetera. De bouwregels geven aan welke bouwwerken mogen worden opgericht.
- (Eventueel) een afwijkingsbevoegdheid voor het bevoegd gezag met betrekking tot bouwregels.
- (Eventueel) een omschrijving van de specifieke gebruiksregels.
- (Eventueel) een afwijkingsbevoegdheid voor het bevoegd gezag met betrekking tot gebruiksregels.

Dit stramien is voorgeschreven in de SVBP2012.

Eventuele aanduidingen zijn op de verbeelding met een lettercode aangegeven, die in de regels terug zijn te vinden.

- Artikel 3: 'Verkeer'

De gronden van de TOP-locatie hebben de bestemming 'Verkeer'. De gronden zijn bestemd voor parkeervoorzieningen, extensief dagrecreatief medegebruik, maximaal 7 standplaatsen voor kampeermiddelen in de vorm van kampeerauto's, dammen en/of duikers, bermen en beplanting. Tevens zijn de gronden bestemd voor water, groen- en nutsvoorzieningen. Een en ander met de bijbehorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en voorzieningen.

Alle bouw- en gebruiksactiviteiten worden getoetst aan deze bestemming.

Binnen de bouwregels is een algemeen gebruikelijk onderscheid gemaakt tussen 'gebouwen' ('elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt', zie artikel 1) en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde'. Een 'bouwwerk' is 'een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden' (artikel 1). Denk hierbij aan hekwerken, lichtmasten et cetera.

Voor beide categorieën van bouwwerken (gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde) zijn specifieke bouwregels opgenomen. Hoe dient te worden gemeten, bijvoorbeeld de bouwhoogte, staat te lezen in artikel 2.

Op de TOP-locatie komt een object met een kegelvorm ('scheepsbaken') en met een hoogte van circa 4,5 meter, en er wordt een informatiepaneel geplaatst (hoogte circa 1,5 meter). Verder zijn er bankjes en fietsaanleunbeugels voorzien. Ook wordt er een sanistation in de vorm van een vuilwaterput gerealiseerd waar campers hun vuilwater kunnen lozen. Op de locatie wordt een hek geplaatst met een afsluitbare toegangspoort en een hoogte van maximaal 1,80 meter. Geconcludeerd kan worden dat op de TOP-locatie geen gebouwen zijn voorzien, maar alleen bouwwerken, geen gebouwen zijnde. In de bouwregels zijn gebouwen dan ook uitgesloten.

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn uitsluitend toegestaan:

1. Een afscheiding met een bouwhoogte van ten hoogste 2,00 m;
2. Een toeristisch-recreatief kunstwerk met een bouwhoogte van ten hoogste 5,00m.

In de bestemming 'Verkeer' is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor het bevoegd gezag (als regel is dit het college van burgemeester en wethouders van Delfzijl) mits het geen reclame masten betreft en geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de landschappelijke waarden, het bebouwingsbeeld en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.

Het betreft een relatief kleinschalige 'binnenplanse' afwijkingsmogelijkheden. Hiervoor geldt de in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) geregelde reguliere procedure.

Verder is een nadere eisenregeling opgenomen. Het college van burgemeester en wethouders kan, in verband met een verantwoorde stedenbouwkundige en landschappelijke inpassing, nadere eisen stellen aan de plaats, de aard en de afmetingen van de bebouwing (voor zover toegelaten volgens de bouwregels), waarbij met name rekening zal worden gehouden met de woonsituatie, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

- Artikel 4: 'Waarde – Beschermd dorpsgezicht'

Het plangebied ligt geheel binnen het beschermde dorpsgezicht Termunterzijl. Het beleid voor het beschermde dorpsgezicht is gericht op het behouden en versterken van de ruimtelijke structuur, waardoor de historische ontwikkeling van het gebied herkenbaar blijft. Het beleid ten aanzien van het bouwen en verbouwen is in deze gebieden dan ook strikter dan doorgaans het geval is in de gemeente. De bestemming 'Waarde – Beschermd dorpsgezicht' is in verband hiermee opgenomen.

Het betreft hier een zogenaamde dubbelbestemming. Dubbelbestemmingen liggen over een of meerdere 'onderliggende' gebiedsbestemmingen en regelen een heel specifiek ruimtelijk belang. In dit geval het behoud en de versterking van de ruimtelijke structuur van het beschermde dorpsgezicht. Dubbelbestemmingen leggen veelal beperkingen op ten aanzien van de bouwen/of gebruiksmogelijkheden van de onderliggende gebiedsbestemming(en).

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Deze artikelen bevatten algemene regels die op de bestemming(en) van toepassing zijn. Zaken die niet per bestemming kunnen worden geregeld, zijn in dit hoofdstuk opgenomen.

- Artikel 5: Anti-dubbeltelregel

Dit artikel bevat de anti-dubbeltelbepaling. Deze bepaling is verplicht op grond van artikel 3.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening.

- Artikel 6: Algemene bouwregels

Hierin is een algemene regeling opgenomen voor afwijkende bestaande maten en afstanden. Hier wordt het begrip 'bestaand' gebruikt. Voor zover legaal gebouwde (delen van) bouwwerken op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan niet voldoen aan de in het plan genoemde maten, gelden de dan aanwezige bestaande maten, uitsluitend ter plaatse van de afwijking, als vervangende regel.

Onder 'bestaand' wordt ten aanzien van de aanwezige bouwwerken en de werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden, en het overige gebruik verstaan: bestaand ten tijde van het inwerking treden van het bestemmingsplan (artikel 1).

De bestaande situatie kan door de gemeente worden bepaald uit haar eigen inventarisatiegegevens en uit het bouwvergunningenarchief (omgevingsvergunningenarchief voor het bouwen), waarin alle bouwvergunningen/omgevingsvergunningen zijn opgeslagen. Vanuit die gegevens kunnen (de afmetingen van) bouwwerken en het gebruik worden bepaald. Het begrip 'bestaand' regelt die situatie die afwijkt van de planuitgangspunten. Het begrip waarborgt dat een bouwwerk met eenzelfde maatvoering op dezelfde plek vervangen mag worden. Voorkomen wordt hierdoor dat afwijkende bouwwerken onder de werking van het overgangsrecht komen.

- Artikel 7: Algemene gebruiksregels

Hierin is in algemene zin aangegeven welk gebruik als strijdig gebruik wordt gezien

- Artikel 8: Algemene aanduidingsregels

In dit artikel is een regeling opgenomen voor een tweetal gebiedsaanduidingen. Evenals bij dubbelbestemmingen het geval is, liggen gebiedsaanduidingen over meerdere 'onderliggende' gebiedsbestemmingen en wordt door middel van de aanduiding een specifiek ruimtelijk belang beschermd.

Gebiedsaanduiding 'geluidzone - industrie'

Het plangebied van dit bestemmingsplan valt geheel binnen de geluidzone vanwege een aantal gezoneerde bedrijventerreinen in Delfzijl. Het betreft de bedrijventerreinen Handelskade Oost en West, Oosterhorn, Farmsumerpoort, Eemskanaal Dok en Oosterlaan/Westerlaan (Cross-schietterrein).

De nieuwe geluidzone is recentelijk vastgelegd in het bestemmingsplan 'Facetplan-Geluidzone Industrierreinen Delfzijl'. Dit bestemmingsplan is vastgesteld door de raad van de gemeente Delfzijl in zijn vergadering van 25 april 2013.

De bestaande geluidzone is op de verbeelding opgenomen.

Gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - dijk'

Het plangebied ligt binnen de binnenbeschermingszone vanwege de primaire waterkering c.q. zeewering. Door middel van de gebiedsaanduiding zijn de gronden mede bestemd voor de bescherming van de waterkering. Langs de primaire zeewering bevindt zich op grond van de keur van het Waterschap Hunze en Aa's naast de kernzones (de feitelijke zeewering) beschermingszones. Binnen de beschermingszones geldt op grond van de keur verschillende verboden. Zo mogen er geen gebouwen worden gebouwd, die van invloed kunnen zijn op de waterkerende functie van de dijk. Ook mag een eventuele toekomstige verhoging en/of versterking van de dijk niet belemmerd worden.

Voor dit bestemmingsplan is de binnenbeschermingszone rond de primaire waterkeringen relevant. Hiervoor is een vrijwaringszone van 100 meter opgenomen. Bebouwing is binnen deze zone niet of onder voorwaarden toegestaan. Deze vrijwaringszone is opgedeeld in 3 verschillende deelgebieden (zie ook paragraaf 3.2.):

- profiel van vrije ruimte: hier zijn, anders dan ten behoeve van de waterkering, geen gebouwen of bouwwerken toegestaan. In bebouwde gebieden is deze zone 5 meter.
- bebouwingszone: dit gaat alleen op voor gebieden binnen de vrijwaringszone die bebouwd zijn. Dit is een zone van 70 meter (75 meter min de 5 meter van het profiel van vrije ruimte);
- beschermingszone: zowel in bebouwde als onbebouwde gebieden geldt een zone van 25 meter waar geen gebouwen of bouwwerken gerealiseerd mogen worden die van invloed kunnen zijn op de stabiliteit of de werking van de waterkering.

De bebouwing in dit bestemmingsplan wordt gebouwd binnen de bebouwingszone. Op grond van artikel 4.10 lid 3 van de Omgevingsverordening provincie Groningen 2009 geldt, dat in de toelichting van het bestemmingsplan wordt aangegeven hoe wordt voorkomen dat de bebouwing (gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde) of het gebruik van de gronden de functie van de waterkering in de bebouwingszone nadelig kan beïnvloeden ('ja, mits-principe'). Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 5.1 in deze toelichting.

- Artikel 9: Algemene afwijkingsregels

In dit artikel is een aantal afwijkingsmogelijkheden opgenomen voor kleine(re) afwijkingen van vastgelegde maatvoeringen. Het betreft relatief kleine afwijkingsmogelijkheden. Hiervoor geldt de in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) geregelde reguliere procedure.

- Artikel 10: Algemene procedureregels

In dit artikel is een algemeen procedurevoorschrift opgenomen. Indien nadere eisen worden opgelegd, is op dat besluit de procedure van afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

- Artikel 11: Overige regels

In artikel 11 is de verhouding tot de gemeentelijke Bouwverordening bepaald voor zover het betreft de regeling van onderwerpen van stedenbouwkundige aard.

Tevens is een bepaling opgenomen die erop is gericht te voorkomen, dat bij het toestaan van bouwwerken en werken en werkzaamheden significant negatieve aantasting van de natuurlijke kenmerken van maatgevende Natura 2000 gebieden plaatsvindt.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Dit hoofdstuk bevat de laatste bepalingen van de bestemmingsregels.

- Artikel 12: Overgangsrecht

In dit artikel is het overgangsrecht voor bouwwerken en gebruik neergelegd. Het overgangsrecht is conform het bepaalde in artikel 3.2.1 en 3.2.2 van het Besluit ruimtelijke ordening.

- Artikel 13: Slotregel

In de slotregel wordt aangegeven op welke wijze de regels van het bestemmingsplan kunnen worden aangehaald. De slotregel is conform de SVBP2012 geformuleerd.

7 Uitvoerbaarheid

7.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Overleg en inspraak

Ingevolge artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) plegen burgemeester en wethouders overleg met besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn. Het ontwerp van het bestemmingsplan "TOP-locatie Termunterzij" heeft van 5 juni 2014 tot en met 16 juli 2014 ter inzage gelegen. Een schriftelijke zienswijze is ontvangen van de Veiligheidsregio Groningen. De Veiligheidsregio Groningen geeft aan dat het plangebied in een zogenaamde 'witte vlek' ligt. Daarover zegt de Veiligheidsregio:

"De 'witte vlekken' moeten op een andere manier van bluswater worden voorzien. In onderhavig geval gebeurt dit in de vorm van grootschalig watertransport (GWT). Voor WTS geldt een lange opkomsttijd, aangezien WTS niet in elke kazerne aanwezig is. De opbouwtijd voor WTS bedraagt circa 10 tot 15 minuten. Uitgaande van een gewenste opkomsttijd voor WTS van 20 minuten betekent dit, dat het systeem op z'n vroegst 35 minuten na een brandmelding operationeel is. Dit kan mogelijkheden voor het bestrijden van incidenten beperken.

Op grond van het bovenstaande hoeven geen extra maatregelen te worden getroffen. De situatie wijkt wel af van hetgeen in de externe-veiligheidsparagraaf over bestrijdbaarheid staat vermeld. Ik adviseer u om het bestemmingsplan te wijzigen op dit punt."

Naar aanleiding van en conform deze reactie is paragraaf 5.8 Externe veiligheid gewijzigd.

Deze zienswijze is ook bij de besluitvorming in het kader van de vaststelling door de gemeenteraad betrokken. Na een beroepstermijn van zes weken treedt het bestemmingsplan in werking, tenzij conform artikel 8.4 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State.

7.2 Grondexploitatie en economische uitvoerbaarheid

De kosten voor de realisering van het plan en de inrichting van het plangebied komen ten laste van het Waddenfondsproject Kiek over Diek. Op grond van de opgestelde begroting van het project en het brede pakket aan subsidies en bijdragen van de provincie Groningen, en de vier kustgemeenten welke schriftelijk zijn vastgelegd, kan de economische uitvoerbaarheid van het plan in voldoende mate gewaarborgd worden geacht.